

Årsrapport 2009

tide

Innhold

Design & Layout: Reaktor
Trykk: Grøntek Formidling AS

Et ledende kollektiv- og reiselivsselskap i Norden. Gode reiseopplevelser hver dag.

4	Om Tide
5	Aksjonærinformasjon
8	Årsberetning
13	Erklæring til årsregnskap og årsberetning
14	Resultatregnskap
15	Eiendeler
16	Egenkapital og gjeld
17	Avstemming av egenkapital
19	Kontantstrømoppstilling
20	Regnskapsprinsipper
28	Noter
56	Revisjonsberetning
57	Bedriftsforsamlingens uttalelse
58	Eierstyring og selskapsledelse

Note 1	Endringer i selskapets struktur	29
Note 2	Kontraktinntekter	30
Note 3	Resultat pr. aksje	30
Note 4	Lønnskostnader, antall ansatte, ytelser og lån til ansatte	31
Note 5	Spesifikasjon av andre driftskostnader	32
Note 6	Netto finansposter	33
Note 7	Varige driftsmidler	33
Note 8	Immaterielle eiendeler	35
Note 9	Datterselskaper	36
Note 10	Investeringer i tilknyttede selskaper	36
Note 11	Aksjer tilgjengelig for salg	37
Note 12	Varelager	37
Note 13	Kortsiktige fordringer	38
Note 14	Annen kortsiktig gjeld	38
Note 15	Aksjekapital, overkurs og aksjonærinformasjon	39
Note 16	Utbytte	40
Note 17	Pensjoner	41
Note 18	Rentebærende gjeld og pantsettelse	45
Note 19	Skattekostnad og utsatt skatt	46
Note 20	Garanti- og kausjonsansvar	47
Note 21	Finansielle instrumenter og risikostyring	48
Note 22	Nærstående parter	51
Note 23	Segmentinformasjon	52
Note 24	Operasjonelle leieavtaler	54
Note 25	Anleggsmidler holdt for salg	55
Note 26	Vesentlige estimater og usikkerheter	55
Note 27	Hendelser etter balansedagen	55

Om Tide

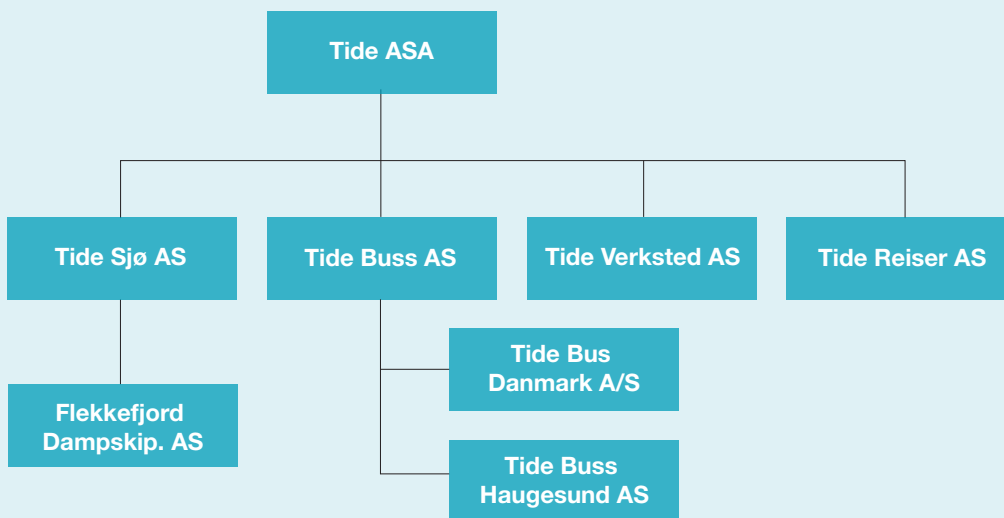
2009

Tide konsernet har vært gjennom spennende utfordringer i 2009.

Hovedpunktene er:

- Virksomheten er omorganisert fra en konsernmodell til en holdingmodell
- Ny ledelse i konsern og driftsselskapene
- Lønnsomhet er gjenvunnet
- Samlet ordresreserve på ca. NOK 17 milliarder ved utgangen av året
- Startet opp flere anbud i Norge og Danmark

TIDES JURIDISKE ENHETER PR. 31.12.09:

TIDES STYRE OG KONSERNLEDELSE:

Styre:

Steinar Madsen	Styreleder
Roald Georg Bergsaker	Nestleder
Hilde Drønen	Styremedlem
Marit Engeseth	Styremedlem
Knut Ravnå	Styremedlem
Roy Rimestad	Styremedlem
Christine Rødsæther	Styremedlem
Frode Sælen	Styremedlem

Konsernledelse:

Bjørn Ove Børnes	Konsernsjef
Knut Peder Eriksen	Finans- og økonomidirektør
Ivan Fossan	Adm. direktør Tide Sjø AS
Jostein Hatlebrekke	Adm. direktør Tide Buss AS
Stein Jakobsen	Adm. direktør Tide Verksted AS

Aksjonærinformasjon

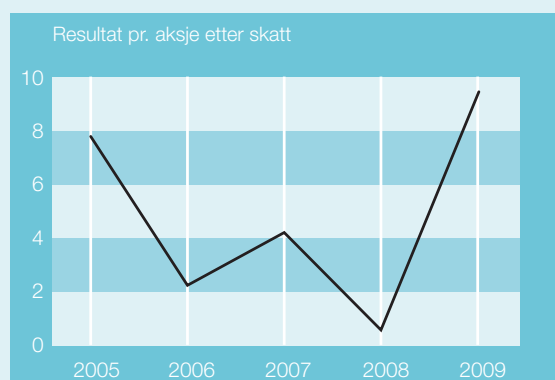
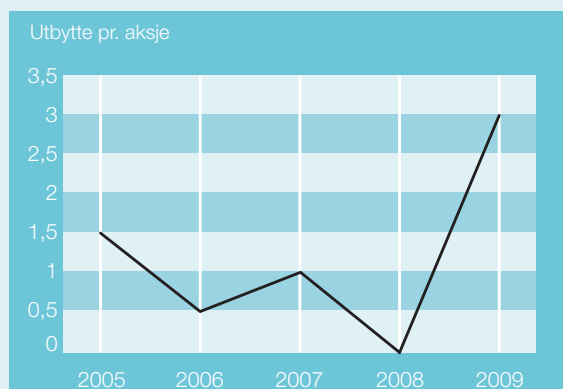
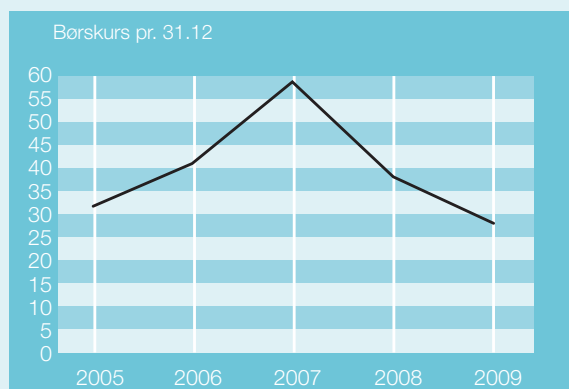

Foto: Per Eide/Destination Ålesund & Sunnmøre

FINANSIELLE HOVEDTALL KONSERN

MNOK, om ikke annet er positivt nevnt	2005	2006	2007	2008	2009
Omsetning	1 550	1 702	2 484	3 221	3 467
Driftsresultat	74	45	149	90	286
Resultat før skatt	56	28	111	18	231
Årsresultat	63	22	71	13	208
Utbytte pr. aksje	1,5	0,5	1,0	0	3,0
Likviditet	152	267	210	102	492
Likviditetsgrad	0,7	0,5	0,6	0,6	0,9
Egenkapital i %	24%	29%	35%	29%	30%
Egenkapital i kr	256	528	1 055	980	1 205
Børsverdi pr. 31.12.	281	557	1 342	839	609

Konsernregnskapet for perioden 2006-2009 er utarbeidet i samsvar med IFRS.

LIKVIDITET

Konsernets likviditetsbeholdning var på 492 MNOK pr. 31.12.09. I tillegg har konsernet ubenyttede trekkretigheter på 160 MNOK.

UTBYTTE FOR 2009

Styret foreslår et utbytte på NOK 3,- pr. aksje for 2009. Se også kapitlet om selskapskapital og utbytte under ”Eierstyring og selskapsledelse”.

AKSJER OG AKSJEKAPITAL

Selskapets aksjekapital var på NOK 45 119 112,- pr. 31.12.2009 fordelt på 22 559 556 antall aksjer, pålydende NOK 2,-. Alle aksjer har like rettigheter i selskapet, og det foreligger ingen stemmerettsbegrensninger i selskapet. Aksjene i selskapet er notert på Oslo Børs og kan omsettes fritt.

Pr 31.12.2009 eide Tide ASA ingen egne aksjer. Styret har fullmakt til å kjøpe inntil 10% egne aksjer. Fullmakten gjelder fram til 28. april 2010.

OMSETNING AV TIDE ASA AKSJEN

I 2009 ble det omsatt 45 052 aksjer. Aksjekursen pr. 31.12.2009 var på NOK 27,- pr. aksje, som gir en børsverdi på 609 MNOK.

Investorkommunikasjon

Finanskalender 2010/2011	
28.04.2010	Årsmøte
06.05.2010	Resultat 1.kvartal
19.08.2010	Resultat 2.kvartal
27.10.2010	Resultat 3.kvartal
17.02.2011	Resultat 4.kvartal

Antall busser, hurtigbåter og ferger		
	2008	2009
Antall busser i Norge	1 044	990
Antall busser i Danmark	82	305
Totalt antall busser	1 126	1 295
Antall hurtigbåter	21	25
Antall ferjer	56	56
Totalt antall båter	77	81

Antall ansatte		
	2008	2009
Antall ansatte i Norge	3 261	3 008
Antall ansatte i Danmark	253	529
Totalt antall ansatte	3 514	3 537

Årsberetning

Foto: Ragnar H. Albertsen

VIRKSOMHETEN

Tide ASA (Tide) er en av de store aktørene innen kollektivtransport i Norge (ferge, hurtigbåt og buss) og Danmark (buss). Hovedkontoret er i Bergen. Det Stavangerske Dampskibsselskap AS er største eier i Tide ASA med 76,5% av aksjene.

Aktiviteten i Tide Sjø AS er drift av ferjer og hurtigbåter med tilhørende restaurasjoner og terminaler. I tillegg har selskapet noe aktivitet innenfor reiseliv ved utleie av fartøy og tilrettelegging av pakketurer. Tide Buss AS, Tide Buss Haugesund AS og Tide Bus Danmark A/S har som sin hovedaktivitet drift av bussruter på kontrakt med henholdsvis Hordaland og Rogaland fylkeskommune, Sydtrafik og Fynbus. De to siste i Danmark. Tide Reiser AS driver turbussvirksomhet, herunder ekspress rutedrift og bestillingskjøring, samt opplevelsesreiser. Tide Verksted utfører verkstedtjenester for Tide Buss AS.

Tide har vært gjennom en omstillingsprosess i 2009. Tide er omorganisert fra en konsernmodell til en holdingmodell. Driftsresultatet i 2009 bekrefter at omstillingen har vært vellykket. Total kontraktsreserve var på ca. NOK 17 milliarder ved utgangen av 2009.

FORTSATT DRIFT

I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet. Selskapet har en sunn økonomisk og finansiell situasjon.

RESULTAT, INVESTERINGER, FINANSIERING OG LIKVIDITET

Konsernets omsetning var på 3.467 MNOK i 2009 mot 3.221 MNOK i 2008. EBITDA utgjorde 592 MNOK i 2009 mot 368 MNOK i 2008. Driftsresultatet for året ble på 286 MNOK mot 90 MNOK i fjor. Driftsresultatet i 2009 inkluderer nedskrivninger på 24 MNOK mot 26 MNOK i 2008. Nedskrivningene i respektive år ble foretatt som følge av at antatt gjenvinnbart beløp for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er lavere enn bokførte verdier for de samme eiendeler. Salg av fem eiendomsselskaper utgjør hoveddelen av salgsgevinster i

2009 og er inkludert i driftsresultatet med 155 MNOK. Salgsgevinster på 66 MNOK er inkludert i driftsresultatet for 2008.

Netto finanskostnader var 54 MNOK i 2009 mot 72 MNOK i 2008. I 2009 er det innregnet 24 MNOK i urealisert valutagevinst i netto finanskostnader.

Årsresultatet ble på 208 MNOK mot 13 MNOK forrige år. Totalresultatet for de samme perioder ble henholdsvis på 224 MNOK og minus 49 MNOK.

Totalbalansen var på 3.983 MNOK pr. 31.12.09 sammenlignet med 3.354 MNOK pr. 31.12.08. Egenkapitalen økte fra 980 MNOK pr. 31.12.08 til 1.205 MNOK pr. 31.12.09. I prosent ble egenkapitalandel styrket fra 29,2 % pr. 31.12.08 til 30,3% pr. 31.12.09.

Likviditetsbeholdning var på 492 MNOK pr. 31.12.09 mot 102 MNOK pr. 31.12.08. Tide har dessuten ubenyttede trekkrettigheter på 160 MNOK ved årets slutt.

Styret foreslår et utbytte på NOK 3,- pr. aksje for 2009.

FORRETNINGSOMRÅDENE

Tide endret sin organisasjonsstruktur i forbindelse med omorganiseringen i 2009. Forretningsområdene som inngår i Tide Reiser AS er fra og med 3. kvartal 2009 organisert og rapportert i segmentet Tide Buss. Tilsvarende informasjon for tidligere perioder er omarbeidet. Som del av denne prosessen, vil Tide Reiser AS bli fusjonert inn i Tide Buss AS i 2010 og skal operere under merkenavnet Tide Reiser med tilhørende forretningsområder. Se note 23 for ytterligere informasjon om segmentene.

Tide Sjø

Omsetningen i Tide Sjø var på 1.582 MNOK i 2009 mot 1.484 MNOK i 2008. Økningen skyldes blant annet økte markedsandeler, som anbudet i Oslofjorden. Segmentresultat var på 95 MNOK for året mot 92 MNOK i fjor.

Sjø drifter 13 anbudskontrakter i tillegg til løpende tilskuddskontrakter. Selskapet har 81 ferger og hurtigbåter. Det er vunnet kontrakter til en totalverdi på ca. NOK 2,5 milliarder i 2009.

Tide Sjø AS vil være med å konkurrere i interessante anbudskonkurranser i Norge i løpet av 2010.

Tide Buss

Omsetningen i Tide Buss var på 1 935 MNOK i 2009 mot 1 762 MNOK i 2008. Endringen skyldes at Tide Buss har vunnet markedsandeler på Jylland (Danmark) og tapt markedsandeler i Norhordland. Segmentresultat var på 87 MNOK for året mot 26 MNOK i fjor.

Buss drifter i dag 18 anbudskontrakter i tillegg til løpende kvalitetskontrakter. I tillegg driver forretningsområdet turbussvirksomhet, herunder ekspress rutedrift og bestillingskjøring, samt opplevelsesreiser. Selskapet har 1 295 rute- og turbusser. Det er vunnet kontrakter til en totalverdi på ca. NOK 2,2 milliarder i 2009.

Tide Buss vil være med å konkurrere i interessante anbudskonkurranser i Norge i løpet av 2010. Selskapet vil også arbeide videre med å regne på anbud også utenfor Norge. Tide Bus Danmark A/S er til stede i det danske bussmarkedet, og det regnes på utlyste anbud i Danmark.

Tide Reiser arbeider med å styrke merkevarene innen de ulike produktgruppene og utvikle nye tilbud og produkter innen aktuelle markedssegment.

Tide Verksted

Omsetningen i Tide Verksted var på 157 MNOK i 2009 mot 378 MNOK i 2008. Segmentresultat var på 9 MNOK for året mot minus 1 MNOK i fjor. Verkstedene i Tide utfører verkstedstjenester for Tide Buss.

FINANSIELL RISIKO

Markedsrisiko

a) Valutarisiko

Tide eksponeres for valutarisiko knyttet til det danske datterselskapet Tide Bus Danmark A/S som er et heleid datterselskap av Tide Buss AS. Risikoen er knyttet til omregning fra DKK til NOK, samt et svært begrenset antall transaksjoner, beløpsmessig av uvesentlig karakter. Utover dette, har Tide ingen løpende transaksjoner i utenlandsk valuta.

Selskapet har imidlertid investert i tre gassferger som er gjort opp i euro i 2009 og regnet om til NOK til dagskurs på transaksjonsdato. I forbindelse med kjøp av gassfergene, kjøpte selskapet terminkontrakter tilsvarende 36 millioner euro for å ta bort noe av effekten for den høyere eurokurs på transaksjonstidspunktet.

b) Priserisiko

Konsernet er eksponert for svingninger i priser på innsatsfaktorer, hvor drivstoff er den viktigste. Ved større svingninger i drivstoffprisene, åpner konsernets avtaler med offentlige oppdragsgivere opp for å avregne deler av variasjonene.

Annen priserisiko er knyttet til svingninger i aksjer for investeringer og andeler. Denne risikoen er begrenset til balanseført beløp av disse postene.

c) Renterisiko

Tides renterisiko er knyttet til langsiktige lån og bankinnskudd. Lån med flytende rente medfører en renterisiko for Tides kontantstrøm som delvis reduseres av den motsatte effekten av kontantekvivalenter med flytende rente. Fastrenteinstrumenter eksponerer Tide for virkelig verdi risiko og anvendes i henhold til Tides retningslinjer på dette området.

Kredittrisiko

Tides eksponering for kredittrisiko er knyttet til kundefordringer samt transaksjoner i forbindelse med billettsalg. Kredittrisiko knyttet til billettsalg er minimal, siden oppgjør i all hovedsak er kontant.

Kredittrisikoen for kundefordringene er også lav, siden motpart i det vesentlige er offentlige kunder. Maksimal risikoeksponering er balanseført verdi av de finansielle eiendelene i balansen.

Likviditetsrisiko

Kontantstrømmene følges opp av selskapenes økonomiavdelinger og en sentral funksjon i Tide ASA. Tide har etablert en konsernkontoordning hvor samtlige selskaper i konsernet deltar. Nettobeholdning i konsernkontoordningen, positiv/negativ, blir bokført som kortsiktig fordring/gjeld i selskapsregnskapene. Det blir løpende gjennomført vurderinger av kontanter og kontantekvivalenter til å møte driftsrelaterte forpliktelser og lånebehov i forbindelse med investeringer. Selskapet har oppfylt sine forpliktelser ved forfall i 2009.

ARBEIDSMILJØ, LIKESTILLING, DISKRIMINERING OG ORGANISASJON

Ledelsen i Tide har i 2009 hatt et kontinuerlig og godt samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner. Konserntillitsvalgt har innsyn i alle viktige saker blant annet gjennom konsernutvalget, samt styrerepresentasjon i alle driftsselskapene og Tide ASA.

Ved utgangen av 2009 hadde Tide 3 537 ansatte, herav 544 kvinner (15,4%). Til sammenligning var det 3 514 ansatte ved utgangen av 2008, herav 555 kvinner (15,8%).

Konsernet har to kvinner i ledende stillinger. Styret har åtte medlemmer og to av fem aksjonærvalgte representanter er kvinner.

Sykefraværet i konsernet var på 8,4% i 2009 mot 8,5% i 2008. Det jobbes kontinuerlig med å redusere sykefraværet i konsernet. Selskapene i konsernet er IA – bedrifter. Arbeidsmiljøutvalgene (AMU) i selskapene deltar også aktivt i arbeidet med å redusere sykefraværet i konsernet.

Det er etablert prosedyrer for varsling av kritikkverdige forhold i Tide, for konflikthåndtering og for varsling av mobbing / trakassering. Retningslinjene er vedtatt i arbeidsmiljøutvalgene i konsernet og bekjentgjort i organisasjonen. Alle arbeidstakere i selskapet har like lønns- og arbeidsvilkår uavhengig av kjønn, nasjonal og etnisk opprinnelse.

Konstituert konsernsjef Bjørn Ove Børnes ble ansatt som konsernsjef 1. april 2009.

YTRE MILJØ

Tide forurensrer det ytre miljø gjennom utslipp i luft og sjø fra busser, ferger og hurtigbåter. Det arbeides målrettet med å redusere utslippene. Konsernet er bevisst på å investere i materiell på sjø og land som har høy miljøstandard og lave utslipp til naturen.

Tide Sjø følger opp miljøplanen som er nedfelt i næringen. Selskapets plan er blant annet å redusere utslippene med 10% innen 2012. Det arbeides med å bli sertifisert som en "Miljøfyrtårnsbedrift."

Analyse av utslipp fra alle Tide Sjø ferger og hurtigbåter pågår. Selskapet har meldt inn de fleste skipene i selskapet i Næringslivets Nox-fond for å redusere utslippene av avgasser.

Fra og med 1. juli 2009 driver Tide Sjø naturgassdrevne passasjerferger i Oslofjorden. Alle skipene har tinnfritt bunnstoff. Alle fartøy over 400 brt har gyldig IAPP- og IOPP- sertifikat som krevd av Sjøfartsdirektoratet.

Tide Buss benytter naturgass istedenfor diesel som drivstoff for bussene i den grad det teknisk er mulig, for å redusere NOx - utslippene, partikkel- og svovelutslippet. Tide Buss fremmer også klimaet gjennom drivstoffreduserende tiltak ved hjelp av forbedrede måleutstyr i bussene, og egne miljøprosedyrer for sine ansatte for å fremme energioptimering. Støy og utslipp av stoffer som kan medføre miljøskader, har i 2009 vært innenfor de krav myndighetene stiller.

EIERSTYRING OG SELSKAPSELEDELSE

Styret i Tide ser det som viktig å opprettholde et ryddig og ansvarlig forhold mellom selskapets eiere, styrende organ og ledelsen. Dette vil sikre best mulig styring av Tide. Tide følger i all hovedsak prinsippene i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. Det henvises til redegjørelsen om eierstyring og selskapsledelse i årsrapporten.

FREMTIDSUTSIKTER

Trenden med at myndigheter kjøper kollektivtransporttjenester gjennom anbudskonkurranse øker, og forsterker at kollektivmarkedet utvikler seg til ett nordisk marked. Tide har gjennom muligheten til konkurranse ved anbud etablert seg med betydelig aktivitet i flere fylker. I tillegg er Tide etablert i Danmark der en nå er den tredje største bussoperatør.

Det pågår fortsatt strukturendringer i bransjen. Tide vil delta aktivt for å opprettholde og videreutvikle en fremtredende plass i næringen.

Tide ønsker å tiltrekke seg dyktige medarbeidere gjennom satsing på rekruttering og kompetanseutvikling. Dette vil sikre driftsmessig kvalitet og leveranse av våre tjenester.

Den positive utvikling i driftsresultatet og den styrkede kontantbeholdningen i 2009 bekrefter at omstillingen og fokus på kostnadseffektiv drift har lyktes. Styret anser Tides konkurransekraft som styrket og at konsernet er godt posisjonert i konkurransen om kommende anbud.

RESULTATDISPONERING

Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet i Tide ASA:

Overført annen egenkapital: 114,1 MNOK.

Selskapets frie egenkapital var på 322,7 MNOK pr. 31.12.09.

Bergen, 23. mars 2010

Steinar Madsen
STYRELEDER

Roald Georg Bergsaker
NESTLEDER

Hilde Drønen
STYREMEDLEM

Marit Engeseth
STYREMEDLEM

Knut Ravnå
STYREMEDLEM

Roy Rimestad
STYREMEDLEM

Christine Rødsæther
STYREMEDLEM

Frode Sælen
STYREMEDLEM

Bjørn Ove Børnes
KONSERNSJEF

 Erklæring til årsregnskap og årsberetning **2009**

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2009 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Bergen, 23. mars 2010

Steinar Madsen
STYRELEDER

Roald Georg Bergsaker
NESTLEDER

Hilde Drønen
STYREMEDLEM

Marit Engeseth
STYREMEDLEM

Knut Ravnå
STYREMEDLEM

Roy Rimestad
STYREMEDLEM

Christine Rødsæther
STYREMEDLEM

Frode Sælen
STYREMEDLEM

Bjørn Ove Børnes
KONSERNSJEF

Resultatregnskap

Beløp i NOK 1 000

Tide ASA				Konsern	
2009	2008		Note	2009	2008
		Driftsinntekter			
0	0	Passasjerfrakt		1 005 014	1 040 919
0	0	Frakt av biler		398 297	394 348
0	0	Restaurasjonsinntekter		84 643	72 476
0	0	Kontraktsinntekter rutedrift	2	1 806 960	1 535 541
64 133	44 023	Andre driftsinntekter	22,24	171 998	177 320
64 133	44 023	Sum driftsinntekter		3 466 912	3 220 604
		Driftskostnader			
0	0	Varekostnad		195 857	141 969
43 212	63 467	Lønnskostnad	4 17	1 752 404	1 604 833
2 864	3 288	Avskrivning varige driftsmidler	7	272 011	242 293
0	0	Avskrivning immaterielle eiendeler	8	9 780	9 514
0	0	Nedskrivning varige driftsmidler	7	20 252	25 500
0	0	Nedskrivning immaterielle eiendeler	8	4 048	0
-836	-31 371	Gevinst ved salg av varige driftsmidler		-154 781	-66 367
58 044	40 969	Andre driftskostnader	5	1 081 671	1 172 632
103 284	76 353	Sum driftskostnader		3 181 242	3 130 374
-39 151	-32 330	Driftsresultat		285 670	90 230
0	0	Inntekt fra tilknyttede selskaper	10	-596	222
		Finansinntekter og finanskostnader			
157 154	54 205	Finansinntekter		38 574	12 908
9 349	15 285	Finanskostnader		92 988	85 160
147 805	38 920	Netto finansposter	6	-54 414	-72 252
108 654	6 590	Resultat før skattekostnad		230 660	18 200
-5 464	1 248	Skattekostnad	19	22 574	4 746
114 118	5 342	Årsresultat		208 086	13 454
		Årsresultat tilordnes:			
114 118	5 342	Aksjonærer i morselskapet		207 889	13 164
0	0	Minoritetsinteresser		197	290
114 118	5 342	Sum tilordnet		208 086	13 454
		Årsresultat pr. aksje eksklusiv egne aksjer (NOK)	3	9,22	0,58
		Utvannet årsresultat pr. aksje eksklusiv egne aksjer (NOK)	3	9,22	0,58
		Utvidet resultat:			
114 118	5 342	Årsresultat		208 086	13 454
6 488	-9 684	Verdiregulering aksjer		6 488	-9 684
0	0	Verdiregulering kontantstrømsikring		9 016	-73 721
0	0	Skatt verdiregulering kontantstrømsikring		-2 524	20 642
0	0	Omregningsdifferanser		2 889	0
6 488	-9 684	Sum utvidet resultat		15 869	-62 763
120 606	-4 342	Totalresultat		223 955	-49 309
		Totalresultat tilordnes:			
120 606	-4 342	Aksjonærer i morselskapet		223 652	-46 134
0	0	Minoritetsinteresser		303	-3 175
120 606	-4 342	Sum tilordnet		223 955	-49 309
		Totalresultat pr. aksje eksklusiv egne aksjer (NOK)	3	9,91	-2,04
		Utvannet totalresultat pr. aksje eksklusiv egne aksjer (NOK)	3	9,91	-2,04

Eiendeler pr. 31.12.

Beløp i NOK 1 000

Tide ASA		Note	Konsern	
2009	2008		2009	2008
		Anleggsmidler		
14 190	16 981	Varige driftsmidler	3 051 931	2 551 781
0	0	Immaterielle eiendeler	15 030	28 857
365 987	365 987	Investeringer i datterselskaper	0	0
3 792	6 174	Investeringer i tilknyttede selskaper	12 634	15 887
23 968	17 519	Investeringer i andre aksjer og andeler	24 946	18 508
11 652	10 800	Utsatt skattefordel	0	0
0	0	Derivater	24 393	0
200	286	Andre langsiktige fordringer	3 193	5 270
419 789	417 747	Sum anleggsmidler	3 132 127	2 620 303
		Eiendeler holdt for salg		
61 211	184 996	Investeringer i datterselskaper	0	0
0	0	Tomter og bygninger	51 587	190 737
61 211	184 996	Sum eiendeler holdt for salg	51 587	190 737
		Omløpsmidler		
0	0	Varelager	32 387	32 017
455	220	Kundefordringer	105 949	145 155
144 867	446 382	Andre kortsiktige fordringer	169 066	264 553
470 970	28 499	Kontanter og bankinnskudd	491 606	101 573
616 292	475 101	Sum omløpsmidler	799 008	543 298
1 097 292	1 077 844	SUM EIENDELER	3 982 722	3 354 338

Egenkapital og gjeld pr. 31.12.

Beløp i NOK 1 000

Tide ASA				Konsern	
2009	2008		Note	2009	2008
		Egenkapital			
		Innskutt egenkapital			
45 119	45 119	Aksjekapital		45 119	45 119
656 484	656 484	Overkursfond		656 484	656 484
701 603	701 603	Sum innskutt egenkapital	15	701 603	701 603
		Opptjent egenkapital			
17 717	11 229	Fond for urealiserte gevinster		17 717	11 229
0	0	Fond for vurderingsforskjeller		6 553	691
334 318	219 214	Annen egenkapital		477 633	264 715
352 035	230 442	Sum opptjent egenkapital		501 903	276 635
0	0	Minoritetsinteresser		1 870	1 590
1 053 638	932 045	Sum egenkapital		1 205 376	979 828
		Gjeld			
		Avsetning for forpliktelser			
19 750	22 499	Pensjonsforpliktelser	17	103 318	121 509
0	0	Utsatt skatt	19	115 583	115 630
19 750	22 499	Sum avsetning for forpliktelser		218 901	237 139
		Annen langsiktig gjeld			
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner	18	1 608 652	1 121 789
0	0	Derivater	21	40 847	49 864
0	0	Sum annen langsiktig gjeld		1 649 499	1 171 653
		Kortsiktig gjeld			
5 492	12 548	Leverandørgjeld		161 216	167 982
0	90 000	Gjeld til kredittinstitusjoner	18	0	90 000
0	0	Betalbar skatt	19	1 510	983
2 908	9 067	Skyldige offentlige avgifter		111 783	106 636
0	0	Første års avdrag langsiktig gjeld	18	352 044	333 150
15 504	11 685	Annen kortsiktig gjeld	14,22	282 393	266 967
23 904	123 300	Sum kortsiktig gjeld		908 946	965 718
43 654	145 799	Sum gjeld		2 777 346	2 374 510
1 097 292	1 077 844	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		3 982 722	3 354 338

Bergen, 23. mars 2010

Steinar Madsen
STYRELEDER

Roald Georg Bergsaker
NESTLEDER

Hilde Drønen
STYREMEDLEM

Marit Engeseth
STYREMEDLEM

Knut Ravnå
STYREMEDLEM

Roy Rimestad
STYREMEDLEM

Christine Rødsæther
STYREMEDLEM

Frode Sælen
STYREMEDLEM

Bjørn Ove Børnes
KONSERNESJEF

Avstemming av egenkapital

Beløp i NOK 1 000

Tide ASA					
	Aksjekapital	Overkursfond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Balanse pr. 31. desember 2007	45 119	656 484	20 913	236 354	958 870
Verdiregulering aksjer	0	0	-9 684	0	-9 684
Årsresultat	0	0	0	5 342	5 342
Sum inntektsført	0	0	-9 684	5 342	-4 342
Utbytte	0	0	0	-22 484	-22 484
Balanse pr. 31. desember 2008	45 119	656 484	11 229	219 212	932 045
Verdiregulering aksjer	0	0	6 488	0	6 488
Årsresultat	0	0	0	114 118	114 118
Sum inntektsført	0	0	6 488	114 118	120 606
Konsernbidrag	0	0	0	988	988
Balanse pr. 31. desember 2009	45 119	656 484	17 717	334 318	1 053 638

Avstemming av egenkapital

Beløp i NOK 1 000

Konsern								
	Aksjekapital	Overkurs-fond	Fond for urealiserte gevinster	Fond for vurderingsforskjeller	Omregnings-differanse	Annen egenkapital	Minoritets-interesser	Sum egenkapital
Balanse pr. 31. desember 2007	45 119	656 484	38 091	469	0	309 783	4 766	1 054 712
Verdiregulering aksjer	0	0	-9 684	0	0	0	0	-9 684
Verdiregulering kontantstrømsikring	0	0	-23 858	0	0	-49 277	-586	-73 721
Skatt på verdiregulering kontantstrømsikring	0	0	6 680	0	0	13 962	0	20 642
Årsresultat	0	0	0	222	0	12 942	290	13 454
Sum inntektsført	0	0	-26 862	222	0	-22 373	-296	-49 309
Effekt av fusjoner	0	0	0	0	0	-211	-1 180	-1 391
Utbytte	0	0	0	0	0	-22 484	0	-22 484
Utbetaling til minoritetsinteresser	0	0	0	0	0	0	-1 700	-1 700
Balanse pr. 31. desember 2008	45 119	656 484	11 229	691	0	264 715	1 590	979 828
Verdiregulering aksjer	0	0	6 488	0	0	0	0	6 488
Verdiregulering kontantstrømsikring	0	0	0	0	0	8 943	73	9 016
Skatt på verdiregulering kontantstrømsikring	0	0	0	0	0	-2 504	-20	-2 524
Omregningsdifferanse	0	0	0	0	2 889	0	0	2 889
Årsresultat	0	0	0	4 269	0	203 590	227	208 086
Sum inntektsført	0	0	6 488	4 269	2 889	210 029	280	223 955
Effekt av fusjoner i TS	0	0	0	1 593	0	0	0	1 593
Balanse pr. 31. desember 2009	45 119	656 484	17 717	6 553	2 889	474 745	1 870	1 205 376

Fond for urealiserte gevinster	Tide ASA		Konsern		Sum
	Aksjer tilgj. for salg	Aksjer tilgj. for salg	Rentebytte-avtaler	Olje-sikring	
Balanse pr. 31. desember 2007	20 913	20 913	17 178	0	38 091
Årets endring	-9 684	-9 684	-67 203	-6 518	-83 405
Skatt årets endring	0	0	18 817	1 825	20 642
Overført til/fra annen egenkapital	0	0	31 208	4 693	35 901
Balanse pr. 31. desember 2008	11 229	11 229	0	0	11 229
Årets endring	6 488	6 488	12 677	-3 661	15 504
Skatt årets endring	0	0	-3 550	1 025	-2 525
Overført til/fra annen egenkapital	0	0	-9 127	2 636	-6 491
Balanse pr. 31. desember 2009	17 717	17 717	0	0	17 717

Kontantstrømoppstilling

Beløp i NOK 1 000

Tide ASA			Konsern	
2009	2008		2009	2008
		Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
108 654	6 590	Resultat før skattekostnad	230 660	18 200
2 864	3 288	Ordinære avskrivninger	272 011	242 293
0	0	Ordinære avskrivninger immaterielle eiendeler	9 780	9 514
0	0	Nedskrivning materielle eiendeler	20 252	25 500
0	0	Nedskrivning immaterielle eiendeler	4 048	0
-836	-31 297	Tap/(gevinst) ved salg av anleggsmidler	-154 781	-66 367
0	0	Resultat fra tilknyttede selskaper	596	-222
-147 805	-38 920	Netto finansposter	54 414	72 252
0	0	Endring i varelager	-370	-5 722
-235	-220	Endring i kundefordringer	39 206	17 023
-7 056	704	Endring i leverandørgjeld	-6 767	20 339
-2 659	-4 630	Endring pensjonsforpliktelse	-18 192	7 381
5 600	-16	Skatt	4 617	-2 764
2 962	-6 540	Endring i andre tidsavgrensingsposter	121 181	-134 243
-38 511	-71 041	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	576 655	203 185
		Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
836	34 188	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	268 752	110 412
249 448	0	Innbetalt ved salg av foretak	0	0
-72	-780	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-809 642	-677 289
0	0	Netto kontanteffekt ved konsernetablering/fusjon	0	-1 170
0	-10 392	Utbetalinger ved kjøp av aksjer	-13	-9 480
5 432	0	Innbetalinger fra andre investeringer	7 466	0
255 644	23 016	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-533 437	-577 527
		Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
-4 075	-13 734	Betalte renter	-79 116	-78 154
19 596	41 579	Mottatte renter	5 652	12 908
1 941	12 626	Innbetalinger fra investering i datterselskap	2 302	0
0	0	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	728 143	515 595
0	0	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-217 513	-228 962
0	90 000	Innbetalinger ved økning av kassekreditt	0	90 000
-90 000	0	Utbetaling ved reduksjon av kassekreditt	-90 000	0
0	0	Utbetaling ved nedbetaling av kortsiktig gjeld	-2 653	-21 484
297 876	-168 787	Endring konsernkontoordning	0	0
0	-22 484	Utbetaling av utbytte	0	-24 184
225 338	-60 800	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	346 815	265 719
442 471	-108 825	Netto endring likvider gjennom året	390 033	-108 623
28 499	137 324	Betalingsmidler 01.01.	101 573	210 196
470 970	28 499	Betalingsmidler 31.12.	491 606	101 573
0	0	Bundne midler (skattetrekk)	2 163	837

Betalingsmidler består av kontanter i kasse og i bank.

GENERELT

Tide ASA er et norsk allmennaksjeselskap og ble stiftet 23. oktober 1880. Selskapet er notert på Oslo Børs og har foretaksnummer 912 423 921. Selskapet har sitt hovedkontor i Møllendalsveien 1a, 5893 Bergen, Norge.

Tide ASA er morselskap i et konsern, og datterselskapene har igjen ytterligere datterselskaper. En oversikt over konsernselskapene finnes i note 9, mens konsernets virksomhet er nærmere forklart i note 23. Konsernselskapene blir i det videre samlet omtalt som Tide, mens morselskapet betegnes Tide ASA.

Dette årsregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 23. mars 2010.

Konsernet presenterer årsregnskapet i norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta i alle selskapene i konsernet med unntak av Tide Buss Danmark A/S som har danske kroner (DKK) som funksjonell valuta. Alle beløp i årsregnskapet er i hele tusen NOK, viss ikke annet spesifikt er sagt.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsern- og selskapsregnskapet til Tide er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU, publisert av International Accounting Standards Board (IASB) og som er pliktig per 31. desember 2009. Til slutt i denne prinsipnoten er det tatt inn en oversikt over endringer i standarder og fortolkninger siste år, status på frivillige standarder og tolkninger og en kort omtale av hvordan Tide har forholdt seg til disse.

Historisk kost er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet med unntak av finansielle instrumenter tilgjengelig for salg og derivater. Disse er vurdert til virkelig verdi.

Bruk av IFRS fører til at ledelsen har benyttet forutsetninger som har påvirket estimater for eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysninger om potensielle forpliktelser. Fremtidige hendelser kan medføre at forutsetningene endrer seg. Effekten av endringene vil bli regnskapsført når en med tilstrekkelig sikkerhet kan fastsette de nye estimatene.

I det følgende blir konsernets regnskapsprinsipper presentert. Disse er fulgt for alle år som er omfattet av dette årsregnskapet, dersom ikke annet er positivt sagt.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler som er knyttet til varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer blir klassifisert som omløpsmidler dersom de skal

tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet. Andre eiendeler blir klassifisert som anleggsmidler.

For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Konsolideringsprinsipp

Konsernregnskapet omfatter morselskapet og datterselskapene. Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene, inkludert internfortjeneste og urealisert gevinst og tap i konsernet, er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapene følger de samme regnskapsprinsippene som morselskapet.

Konserndannelse

Kjøpte datterselskaper blir regnskapsført i konsernregnskapet basert på konsernets kostpris. Ved utarbeidelse av konsernregnskap blir kostpris tilordnet identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, og balanseført i konsernregnskapet til virkelig verdi på kjøpstidspunktet uavhengig av minoritetsinteresser. Eventuell merverdi eller mindreværdi ut over det som kan tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld blir balanseført som goodwill.

Datterselskaper etablert som følge av en fusjon behandles parallelt til datterselskaper som er kjøpt, ved at virkelig verdi av vederlaget til overdragende aksjonærer behandles som anskaffelseskost ved "rene" kjøp.

Omorganiseringer med uendret eierskap

Omorganiseringer med uendret eierskap videreføres i selskapsregnskapet til de verdiene investeringene var regnskapsført til umiddelbart før omorganiseringen.

Datterselskaper

Datterselskaper blir definert som investeringer der Tide har bestemmende innflytelse på selskapets finansielle og operasjonelle strategi. Bestemmende innflytelse oppnås når selskapet kan utøve kontroll over datterselskapet og har den økonomiske risikoen knyttet til investeringen. Bestemmende innflytelse vil normalt foreligge når Tide har en direkte eller indirekte eierandel på mer enn 50% av selskapskapitalen. Datterselskapene blir konsolidert fra det tidspunktet Tide får kontroll over selskapet og den økonomiske risikoen for investeringen er overført. Tilsvarende blir de utelatt fra konsolidering fra og med realisasjonstidspunktet, det vil si fra det tidspunkt kontroll og den økonomiske risikoen for investeringen er overført til kjøper.

Investeringer i datterselskaper vurderes

etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

Minoritetsinteresser

Andre eiere i datterselskapene enn Tide betegnes som minoritetsinteresser. Minoritetsinteressenes andel av egenkapital og årsresultat - basert på eierandel - er skilt ut som egen post både i resultatregnskapet og i balansen, og inngår som en del av henholdsvis årsresultatet og egenkapitalen. Balanseført verdi av minoritetsinteresser består av minoritetseiernes ideelle andel av bokført egenkapital i datterselskapene og tilhørende netto merverdier i konsernet. Minoritetsinteressenes andel av årsresultatet består tilsvarende av minoritetseiernes ideelle andel av årsresultatet i datterselskapene og tilhørende resultatførte netto merverdier i konsernet.

Transaksjoner med minoritetsinteresser

Transaksjoner med minoritetsinteresser behandles på samme måte som transaksjoner med aksjonærer i morselskapet. Ved kjøp fra minoritet blir differansen mellom pris og balanseført verdi av underliggende egenkapital, inklusiv mer-/mindreværdier i konsernet, på de ervervede aksjene trukket fra i morselskapets egenkapital. Gevinst eller tap på salg til minoritet føres direkte mot morselskapets egenkapital.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er enheter konsernet har betydelig, men ikke bestemmende, innflytelse over. I konsernregnskapet regnskapsføres disse investeringene etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at en i resultatregnskapet på én linje presenterer Tides andel av resultatene fra de tilknyttede selskapene i tillegg til periodens resultatførte av- og nedskrivninger på netto merverdier identifisert ved anskaffelse av det tilknyttede selskapet. Dette gjøres fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og til slik innflytelse opphører. I balansen inkluderes i tillegg til anskaffelseskost og akkumulerte resultatandeler Tides andel av akkumulerte egenkapitalføringer gjort i det tilknyttede selskapet og gjenværende netto merverdier knyttet til investeringene. Når Tides andel av tap overstiger investeringen i et tilknyttet foretak, blir Tides balanseførte verdi redusert til null og ytterligere tap blir ikke regnskapsført med mindre Tide har påtatt seg juridiske forpliktelser for selskapet eller en underforstått plikt til å gjøre eller har gjort betalinger på vegne av et tilknyttet selskap.

I selskapsregnskapet regnskapsføres investeringer i tilknyttede selskaper etter kostmetoden. Dette innebærer at verdien økes med kapitalinnskudd fra investor og reduseres ved salg eller ved utdeling av egenkapital i det tilknyttede

selskapet dersom utdelingen hentes fra egenkapital som var opptjent på investeringstidspunktet. I motsatt fall inntektsføres egenkapitalutdelingen.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til valutakursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i valuta er vurdert til kursen på balansedagen ved utgangen av regnskapsperioden. Valutajusteringene som fremkommer ved omregning på betalingstidspunktet, resultatføres.

Regnskaper for utenlandske virksomheter

Eiendeler og gjeld for utenlandske virksomheter omregnes til norske kroner til valutakursen på balansedagen. Inntekter og kostnader for utenlandske virksomheter omregnes til norske kroner ved å benytte årlig gjennomsnittskurs.

For alle utenlandske virksomheter presenteres kursdifferansen ved omregning på separat linje under egenkapitalen (Omregningsdifferanser). Omregningsdifferansene resultatføres ved avhendelse av utenlandske virksomheter.

Netto investeringer i utenlandsk virksomhet

Omregningsdifferansen som fremkommer ved omregning av nettoinvesteringen i utenlandske virksomheter, føres direkte mot egenkapitalen.

Valutagevinst eller – tap på fordringer og gjeld mot en utenlandsk virksomhet, hvor oppgjør verken er planlagt eller sannsynlig i overskuelig fremtid, vurderes som en del av nettoinvesteringen i den utenlandske virksomheten, og innregnes direkte i egenkapitalen, som omregningsdifferanse.

Inntektsføring

Inntekter blir inntektsført i den perioden de er opptjent, det vil si når risiko og kontroll er gått over på kjøper. Inntektsført beløp utgjør virkelig verdi av vederlaget, etter reduksjon av merverdiavgift og rabatter.

Inntektene inkluderer i hovedsak følgende elementer:

Billettinntekter

Billettinntekter omfatter inntekter fra passasjerfrakt og frakt av biler. Mesteparten av dette er kontantsalg. Salg av enkeltreiser blir inntektsført når reisen er gjennomført. Salg av klippekort for passasjerer og kjøretøy blir inntektsført etter hvert som klippekortene blir benyttet. Ubenyttede klipp blir klassifisert som utsatt inntekt under annen kortsiktig gjeld i balansen. For riksvegferjerutene,

anbudssamband er her unntatt, skal forpliktelsen knyttet til ubenyttede klippekort for et samband som skal legges ned eller som går ut i forbindelse med et eventuelt tap av anbud, refunderes av Staten. Kontraktinntektene, se under, er fra Statens side ment å dekke denne forpliktelsen. Ubenyttede klippekort for disse sambandene er derfor inntektsført som et krav på Staten, sammen med øvrige kontraktinntekter. Kravet mot Staten er balanseført som en reduksjon av gjeld til trafikantene (utsatt inntekt).

Kontraktinntekter

Kontraktinntekter er tilskudd fra det offentlige ved drift av ruter underlagt konsesjon og vederlag for kollektivtjenester i anbudskontrakter med det offentlige. Inntektsføring skjer i samsvar med tildeling fra myndighetene for hver enkelt periode. Denne tildelingen er ikke nødvendigvis lineær, men kan for enkelte kontrakter og ruter utgjøre et høyere beløp desto lavere trafikkinntektene er. Krav på kontraktinntekt blir balanseført som en fordring dersom inntektene ikke fullt ut er innbetalt per årsskiftet

Restaurasjonsinntekter

Dette er inntekter som genereres via restaurantdrift på båter og ferjer og via kiosksalg. Det meste av omsetningen er kontantsalg. Inntektene blir regnskapsført i samme periode som salget er gjennomført.

Reiselivsinntekter

Dette er inntekter generert via distribusjonsledd innen reiselivsenheten, og består hovedsakelig av kredittsalg via reisebyråer. Disse inntektsføres i samme periode som de er opptjent, det vil si når turen er utført og/eller tjenesten levert. En del av inntektene gjelder kredittsalg til utenlandske operatører.

Renteinntekter

Renteinntekter blir resultatført etter hvert som inntektene blir opptjent basert på den effektive-rente-metoden.

Offentlige tilskudd

Investeringstilskudd

Investeringstilskudd blir gitt for at selskapet skal kunne investere i anleggsmidler. Tilskuddet blir balanseført som en reduksjon av tilhørende eiendel når alle betingelser for tilskuddet er innfridd og resultatføres og klassifiseres i samsvar med kostnadsføring av underliggende eiendel.

Driftstilskudd

Tilskudd som kompenserer for kostnader eller manglende inntekter blir resultatført i samme år som kostnaden eller den manglende inntekten tilskuddet er ment å kompensere.

Immaterielle eiendeler

Andre immaterielle eiendeler

Andre immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid blir avskrevet lineært over forventet økonomisk levetid, og behandles for øvrig på samme måte som varige driftsmidler i regnskapet.

Anskaffelseskost for disse eiendelene avskrives lineært over følgende perioder:

Merkevare	1 – 3 år
Markedsrelaterte eiendeler	1 – 5 år

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler med begrenset levetid blir avskrevet lineært over forventet økonomisk levetid. Varige driftsmidler er således vurdert til kostpris med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Kostpris inkluderer lånekostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Ikke-ferdigstilte varige driftsmidler regnskapsføres som anlegg under utføring. Når eiendeler er solgt eller avhendet, blir kostprisen og akkumulerte av- og nedskrivninger tilbakeført i regnskapet. Eventuelle tap eller gevinster fra salget i forhold til bokført verdi umiddelbart før realisasjonen blir resultatført.

Påløpte utgifter til utskifting av deler av driftsmiddel blir balanseført når slike utgifter er forventet å gi konsernet økonomiske fordeler over flere fremtidige perioder, og utgiftene for utskiftede deler kan måles pålitelig. Alle andre utgifter blir resultatført i den perioden utgiftene påløper. Ved utskifting resultatføres gjenværende bokført verdi av de komponenter som skiftes ut.

Kostpris med fradrag for utraneringsverdi blir avskrevet lineært fra kjøpstidspunktet over forventet økonomisk levetid på følgende måte:

Utstyr og inventar	3 – 5 år
Busser	9 – 15 år
Båter	9 – 30 år
Ferjer	25 – 30 år
Eiendommer	25 år
Tomter	ingen avskrivning

Avskrivningsperiode og –metode blir vurdert hvert år for å sikre at metoden og perioden som blir benyttet samsvarer med de økonomiske realitetene til anleggsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utraneringsverdier. Anlegg under utføring avskrives ikke.

Kjøp og salg av varige driftsmidler vurderes som en del av den ordinære driften til selskapet. Gevinst og tap ved salg blir klassifisert som driftskostnader i resultatregnskapet.

Leie av varige driftsmidler

Leiekontrakter der konsernet i hovedsak innehar all risiko og kontroll klassifiseres som finansielle leieavtaler. Disse balanseføres ved leieperiodens begynnelse til det laveste av virkelig verdi på leide driftsmidler og nåverdien av den samlede minimumsleie.

Hver leiebetaling allokeres mellom et avdragsmoment og et renteelement på en slik måte at det oppnås en konstant rentekostnad på utestående balanseført leieforpliktelse. Rentekostnaden resultatføres som finanskostnad. Leieforpliktelsen, med fradrag for rentekostnadene, klassifiseres som kortsiktig eller langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner, avhengig av forfallstidspunkt. Varige driftsmidler anskaffet gjennom en finansiell leieavtale avskrives over forventet brukstid eller leieperioden dersom denne er kortere. Restverdi/gjenkjøpsverdi vil være nedre grense for eiendelenes bokførte verdi.

Leieavtaler som ikke er finansielle blir klassifisert som operasjonelle.

For operasjonelle leieavtaler blir leiebetalingene behandlet som en driftskostnad, med leiekostnaden systematisk fordelt over hele leieperioden.

Nedskrivning av ikke-finansielle anleggsmidler

Vurdering av verdifall blir gjort på en vurderingsenhet som genererer en selvstendig kontantstrøm. Ved indikasjoner på behov for nedskrivning relatert til anleggsmidler, vil det bli vurdert om gjenvinnbart beløp på anleggsmidlene relatert til den tilhørende vurderingsenheten overstiger regnskapsført verdi. Gjenvinnbart beløp beregnes som det høyeste av vurderingsenhetens bruksverdi

og netto salgsverdi. Med bruksverdi menes nåverdien av fremtidige kontantstrømmer som forventes å oppstå fra vurderingsenheten mens netto salgsverdi defineres som differansen mellom markedsverdi på balansedagen og antatte salgskostnader. I de tilfeller anleggsmidlene i vurderingsenheten er bundet opp i kontrakter og ikke kan realiseres uten at kontraktsbrudd kan påberopes av avtalepart, benyttes bare bruksverdi som et alternativ for gjenvinnbart beløp.

Fremtidige kontantstrømmer omfatter vurderingsenhetens kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter før skatt tillagt tilhørende anleggsmidlers terminalverdi ved utløp av de kontrakter som eventuelt er grunnlaget for vurderingsenheten. Erstatningsinvesteringer inkluderes i de fremtidige kontantstrømmene ved beregning av bruksverdi, mens investeringer som øker kapasiteten holdes utenfor.

Dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn regnskapsført verdi, vil anleggsmidlene bli nedskrevet til denne verdien. Eventuell goodwill blir redusert først.

Nedskrivningen blir tilbakeført dersom grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede, med unntak for goodwill, som ikke har en slik tilbakeføringsadgang.

Anleggsmidler holdt for salg

Anleggsmidler blir klassifisert som holdt for salg når deres balanseførte verdi i hovedsak vil bli realisert ved en salgstransaksjon og et salg er vurdert som svært sannsynlig. Klassifisering til holdt for salg skjer fra og med det tidspunktet anleggsmidlene er besluttet solgt og eiendelene er aktivt markedsført til en pris som er rimelig sett i forhold til eiendelenes virkelige verdi. Videre er det en betingelse for klassifisering som holdt for salg at salget forventes innregnet innen ett år etter beslutningen om salg er tatt og at det er

usannsynlig at det vil bli gjort betydelige endringer i planene om salg, herunder at disse vil bli trukket tilbake. Fra tidspunktet for klassifisering til holdt for salg foretas ikke avskrivninger på eiendelene. Måling skjer til laveste av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgsgifter, hvis balanseført verdi i hovedsak skal realiseres ved en salgstransaksjon og ikke fortsatt bruk.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er definert som enhver kontrakt som både gir opphav til en finansiell eiendel for et foretak og en finansiell forpliktelse eller egenkapitalinstrument for et annet foretak. Finansielle instrumenter omfatter derivater, bankinnskudd, aksjeinvesteringer, fordringer lån fra kredittinstitusjoner, skyldige offentlige avgifter, påløpte kostnader og leverandørgjeld. Forskuddsbetalte kostnader og inntekter er her unntatt.

Alt kjøp og salg av finansielle instrument blir regnskapsført på transaksjonsdagen.

Et derivat er et finansielt instrument med alle følgende karakteristikker:

- Verdien på instrumentet blir endret som et resultat av endringer i rente, kurs eller pris på et underliggende objekt.
- Instrumentet krever ingen eller liten initiell investering.
- Instrumentet blir gjort opp på en fremtidig dato.

Standarden skiller mellom fem kategorier av finansielle instrumenter, og klassifiseringen er avhengig av formålet med investeringen. Formålet blir vurdert av ledelsen i forkant av investeringen og ved hvert rapporteringstidspunkt.

For Tide er følgende kategorier finansielle instrumenter aktuelle:

Klassifisering, verdimåling, verdsettelse og behandling verdiendringer for finansielle instrumenter:

Klassifisering	Verdimåling/verdsettelse	Behandling av verdiendringer/ amortisering
Kategorier	Utenfor sikring	Behandling av verdiendringer/ amortisering
Virkelig verdi med verdiendring over resultatregnskapet	Virkelig verdi ¹⁾	Resultatet
Holde til forfall	Amortisert kost ¹⁾	Resultatet
Utlån og fordringer	Amortisert kost ¹⁾	Resultatet
Tilgjengelig for salg	Virkelig verdi ¹⁾	Mot egenkapitalen
Øvrige finansielle forpliktelser	Amortisert kost	Resultatet
¹⁾ Eiendeler i disse kategoriene skal testes for nedskrivning		

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer har faste eller bestembare betalinger og er ikke notert i et aktivt marked. Disse blir regnskapsført til amortisert kost redusert for tap på verdifall. Kundefordringer, andre fordringer og bankinnskudd er slike instrumenter. Effektiv rente på rentebærende instrumenter resultatføres under finansinntekter.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Kategorien "tilgjengelig for salg" inneholder alle finansielle eiendeler som ikke er klassifisert som utlån og fordringer eller som skal klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. For Tide er dette hovedsakelig investeringer i aksjer. Når verdipapirer klassifisert som tilgjengelig for salg selges eller nedskrives, føres samlet verdiregulering som er ført i egenkapitalen over resultatet som gevinst eller tap fra investeringer i verdipapirer.

Utbytte på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg føres over resultatet, under finansinntekter, når konsernets rett til utbyttet er fastslått.

Finansielle eiendeler

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert), bruker konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter i hovedsak nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår eller henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskapsespesifikk informasjon.

På hver balansedag vurderer konsernet om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. For aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg vil et betydelig eller langvarig fall i virkelig verdi under anskaffelseskost være en indikator på at aksjen er verdiforringet. Dersom slike objektive indikatorer foreligger for finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, tas det samlede tapet – målt som differansen mellom anskaffelseskost og virkelig verdi, fratrukket eventuelt tidligere resultatførte nedskrivninger – ut av egenkapitalen og regnskapsføres i resultatregnskapet. Verdiforringelse på aksjer og tilsvarende instrumenter ført i resultatregnskapet reverseres ikke gjennom resultatregnskapet.

Øvrige finansielle forpliktelser

Disse forpliktelsene, herunder leverandørgjeld og påløpte kostnader, blir balanseført til virkelige verdi på etableringstidspunktet, inklusiv fradrag for eventuelle omkostninger ved låneopptak, og regnskapsføres senere til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metoden.

Sikring

Regnskapsføring som sikring (sikringsbokføring) har til formål å ta høyde for motsvarende hendelser av verdiendringer i kontantstrømmene for sikringsinstrument og sikringsobjekt. Følgende krav må være oppfylt for at sikringsbokføring skal kunne brukes:

- Sikringsrelasjonen må utpekes og dokumenteres ved etablering, inkl. foretakets målsetting og strategi for risikostyring.
- Sikringen må ved inngåelse forventes å være høyst effektiv gjennom sikringsperioden (80 % - 125 %).
- Ved sikring av fremtidige kontantstrømmer må den fremtidige transaksjonen som er underlagt sikring være høyst sannsynlig.
- Sikringseffektivitet må løpende kunne måles på en pålitelig måte.
- Faktisk sikringseffektivitet må måles og dokumenteres. Verdiendringen på sikringsinstrumentet må motvirke 80% til 125 % av endringene i sikringsobjektet gjennom hele perioden.

Selskapet har ikke benyttet verdisikring eller sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet de siste to årene.

Kontantstrømsikring

Ved sikring av fremtidige transaksjoner (kontantstrømmer) skal den effektive delen av gevinster eller tap på sikringsinstrumentet føres midlertidig mot egenkapitalen. Når den sikrede transaksjonen skjer, blir egenkapitalføringen reversert og resultatført mot den posten sikringen gjelder i samme periode som den sikrede transaksjonen påvirker resultatet. Tilsvarende reversering og resultatføring gjennomføres dersom sikringen avbrytes eller regnes som ineffektiv. Markedsverdien på den inngåtte sikringsavtalen er beregnet med grunnlag i den pris som er fastsatt basert på aktuelle kurser i markedet på rapporteringsdagen.

Rentebytteavtaler

Formålet med rentebytteavtaler som konsernet har inngått er sikring av fremtidige rentekostnader på langsiktig gjeld. Sikringen blir følgelig behandlet som en kontantstrømsikring. Verdien på rentebytteavtalene inngår i regnskapsposten Derivater.

Oljeprisavtaler

Formålet med oljeprisavtaler som konsernet har inngått er sikring av fremtidige drivstoffkostnader. Sikringen blir følgelig behandlet som en kontantstrømsikring. Verdien på oljeprisavtalene inngår i regnskapsposten Derivater.

Varelager

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste verdi av kostpris etter FIFU-prinsippet og virkelig verdi. Kostpris for varelager omfatter alle kjøpsutgifter, bearbeidingsutgifter og andre utgifter som er påløpt for å bringe varene til deres sted/lokasjon og tilstand på balansedagen.

Det blir gjennomført nedskrivning for påregnelig ukurans, det vil si differanse mellom kostpris og en lavere virkelig verdi. Virkelig verdi er her antatt fremtidig salgsvederlag med fradrag for salgskostnader.

Kontanter og bankinnskudd

Kontanter og bankinnskudd omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer som straks og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra kjøpsdato. Kontanter og bankinnskudd inkluderer også kassekreditt. Kassekreditt er klassifisert som kortsiktig gjeld i balansen.

Kundefordringer og andre fordringer

Kundefordringer og andre fordringer regnskapsføres til amortisert kost inkludert avsetning for forventet tap.

Kjøp og salg av egne aksjer

Ved tilbakekjøp av egne aksjer blir kjøpesummen inklusive direkte kostnader ført som reduksjon i egenkapitalen. Pålydende av egne aksjer blir ført til reduksjon av innskutt egenkapital, resten som reduksjon av opptjent egenkapital. Ved salg av egne aksjer føres netto mottatt beløp på fra salget direkte mot opptjent egenkapital.

Resultater per aksje

Resultat per aksje

Resultat per aksje er beregnet ved å dele den delen av årsresultatet og totalresultatet som er tilordnet selskapets aksjonærer med et veid gjennomsnitt av antall utstedte ordinære aksjer gjennom året, fratrukket egne aksjer.

Utvannet resultat per aksje

Ved beregning av utvannet resultat per aksje benyttes det veide gjennomsnitt av antall utstedte ordinære aksjer i om løp regulert for effekten av konvertering av alle potensielle aksjer

som kan medføre utvanning. Det er to kategorier av potensielle aksjer som kan medføre utvanning; konvertibelt lån og aksjeopsjoner. Tide-konsernet har ingen av disse, og resultat per aksje og utvannet resultat per aksje er dermed de samme verdiene i Tide-konsernet.

Pensjoner

Ytelsesbaserte ordninger

Pensjonskostnader og -forpliktelser blir beregnet av aktuar etter lineær opptjening. Utrekningene er basert på økonomiske forutsetninger for blant annet diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkasting på pensjonsmidler og aktuarmessige forutsetninger om mellom annet dødsrate og frivillig avgang.

Det balanseførte beløpet av pensjoner utgjør summen av netto pensjonsforpliktelse og akkumulerte estimatavvik. Netto pensjonsforpliktelse er forskjellen mellom den beregnede brutto pensjonsforpliktelsen, som representerer en nåverdi av antatte fremtidige pensjonsutbetalinger, og pensjonsmidlene vurdert til virkelig verdi.

Endringer i forpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner blir resultatført i den grad de skjer med tilbakevirkende effekt. I motsatt fall blir de behandlet sammen med de endringer i forpliktelsene som skyldes endringer i forutsetninger. Dette betegnes samlet som estimatavvik. Estimataavvik blir resultatført over forventet gjenværende opptjeningstid så langt avviket overstiger det høyeste av 10% av pensjonsmidlene og 10% av pensjonsforpliktelsene per inngående balanse i regnskapsåret. Denne måten å periodisere estimatavvikene på benevnes "korridormetoden".

Dersom pensjonsmidlene overstiger pensjonsforpliktelsene er ordningen overfinansiert. Overfinansieringen blir balanseført i den grad det er sannsynlig at denne vil kunne bli brukt til å innfri forpliktelsene i den aktuelle pensjonsordningen.

Arbeidsgiveravgiften blir kostnadsført ut fra innbetalt pensjonspremie og endring i netto pensjonsforpliktelse i den enkelte pensjonsordning.

Innskuddsordning

Ved innskuddsplaner betaler konsernet innskudd til offentlig eller privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Konsernet har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de faller. Forskuddsbetalte innskudd bokføres som en eiendel i den grad innskuddet

kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både skatt som skal betales i perioden og endring i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Utsatt skatt er beregnet som 28 prosent (gjeldende skattesats) av de midlertidige forskjellene som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller er utlignet i den grad disse gjelder samme skattesubjekt. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, er begrunnet med forventet fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan føres opp i balansen er oppført netto.

Skatt på konsernbidrag

Skatteeffekten knyttet til konsernbidrag avgitt på grunnlaget av regnskapsårets skattepliktige inntekt blir ført som reduksjon i betalbar skatt og reduksjon utsatt skattefordel/økning utsatt skatt. For mottatt konsernbidrag knyttet til regnskapsårets skattepliktige inntekt blir skatteeffekten ført som økning i betalbar skatt/reduksjon utsatt skattefordel og reduksjon utsatt skatt/økning utsatt skattefordel.

Utbytte/konsernbidrag

Foreslått utbytte inngår som en del av egenkapitalen frem til endelig vedtak om utbytte på generalforsamlingen. Inntil vedtatt utbytte er utbetalt, blir dette regnskapsført som kortsiktig gjeld. Tilsvarende gjelder for avgitt konsernbidrag.

Avgitt konsernbidrag regnskapsføres i vedtaksåret som en økning av bokført verdi på investeringen i mottakende selskap dersom Tide ASA har direkte eierinteresser i dette selskapet. Dersom Tide ASA ikke har eierinteresser i mottakende selskap føres avgitt konsernbidrag til reduksjon i opptjent egenkapital.

Mottatt konsernbidrag resultatføres i vedtaksåret dersom Tide ASA har direkte eierinteresser i dette selskapet og dette er hentet fra akkumulerte resultater i Tide ASAs eierperiode. Dersom konsernbidraget representerer tilbakebetaling av egenkapitalen på konsernetableringstidspunktet, føres mottatt konsernbidrag som reduksjon i investerings bokførte verdi.

Regnskapsføring av konsernbidrag gitt til eller fra andre enn det nærmeste selskapet blant selskaper i rett opp- eller

nedadstigende linje er ikke omfattet av beskrivelsen over.

Avsetninger

En avsetning blir regnskapsført når, og bare når:

- > selskapet har en gjeldende forpliktelse som følger av hendelser som har skjedd og det kan gjøres sannsynlig at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, og at størrelsen på beløpet kan måles pålitelig.

Avsetninger er gjennomgått hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet på forpliktelsen.

Tapskontrakter

Konsernets virksomhet innebærer at det inngås en rekke kontrakter med det offentlige om levering av kollektivtjenester. For flere av disse kontraktene har konsernet en stor del av risikoen for utviklingen i flere kostnadsarter (for eksempel lønn og drivstoff) uten at inntektene endres tilsvarende. Dette kan resultere i at kontraktene blir ulønnsomme dersom kostnadene øker i større omfang enn inntektene. Konsernet måler derfor nåverdien av fremtidige forventede kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter i den enkelte kontrakt, hvorav estimerte utbetalinger omfatter alle uunngåelige fremtidige betalbare driftskostnader. Av- og nedskrivninger, finanskostnader og skatt inkluderes således ikke. I den grad den enkelte kontrakt regnes som en kontantgenererende enhet defineres dermed kontantstrømmen på samme måte som den som legges til grunn i nedskrivningstester for anleggsmidlene, med unntak av at anleggsmidlenes terminalverdi ved utløp av kontraktene ikke tas med. Salgsvederlag for eventuelle realisasjoner av anleggsmidlene inkluderes heller ikke i denne beregningen. Dersom beregningene viser en negativ nåverdi, regnskapsføres dette beløpet som en avsetning. Avsetningen reverseres i takt med eventuell reduksjon av negativ nåverdi i senere perioder.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon om selskapets posisjoner på balansedagen er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets posisjon på balansedagen, men som vil påvirke selskapets posisjon i fremtiden, opplyses om dersom dette er vesentlig.

Oversikt over endringer i IFRS siste år:

a) Endringer i publiserte standarder med ikrafttredelse i 2009

- IFRS 7 (endret), Financial Instruments: Disclosures. Standarden gir økt krav til tilleggsinformasjon om verdsettelse på finansielle instrument. Det er krav om å tilordne de finansielle instrumentene til et verdsettelseshierarki. Konsernet har satt opp hierarkiet i note 21
- IFRS 8 (erstatter IAS 14 Segment reporting), Operating segments. Den nye standarden krever bruk av en ledelsestilnærming hvor segmentinformasjon presenteres på samme måte som ved intern rapportering. Segmentrapporteringen til Tide er konsistent med intern rapportering til øverste beslutningstaker og ble implementert i 2008.
- IAS 1 (revidert), Presentation of financial statements. Den reviderte standarden krever at inntekts- og kostnadsposter som tidligere ble ført direkte i egenkapitalen nå skal presenteres i utvidet resultatregnskap. I egenkapitaloppstillingen vises transaksjoner med eiere og inntekts- og kostnadsposter for seg, begge fordelt per egenkapitalkategori som tidligere. Sammenligningstallene er endret slik at de er i overensstemmelse med revidert standard. Endringen påvirker kun presentasjonen og ikke resultat per aksje.
- IAS 19 (endret), Employee benefits.
- Endringen klargjør at en planendring som medfører en endring i hvorvidt et pensjonslofte blir påvirket av fremtidige lønnsøkninger er en avkorting, mens en endring som endrer pensjon som tilskrives tidligere perioders tjenester medfører en negativ kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening hvis den resulterer i en reduksjon i nåverdien av ytelsesbasert pensjonsforpliktelse.
- Definisjonen av avkastning på pensjonsmidler er blitt endret til å stadfeste at administrasjonskostnader i planordningen blir trukket fra i beregningen av avkastning av pensjonsmidler kun i den utstrekning slike kostnader har vært ekskludert fra måling av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen.
- Forskjellen mellom kortsiktige og langsiktige ytelser til ansatte vil bli basert på om ytelsene faller til oppgjør før eller etter 12 måneder etter at ansatttjenesten er ytt.
- IAS 37 Provisions, contingent liabilities and contingent assets, krever at betingede forpliktelser skal opplyses om i note, og ikke balanseføres. IAS 19 er blitt endret for å bli konsistent.
- IAS 23 (endret), 'Borrowing costs'. IAS 23 (endret) krever at alle lånekostnader skal balanseføres i den grad de er direkte henførbare til anskaffelse,

bygging eller produksjon av en kvalifiserende eiendel (en eiendel det tar betydelig tid å klargjøre for bruk eller salg) som en del av anskaffelseskost på eiendelen. Gjeldende valgmulighet for umiddelbar innregning som kostnad av slike lånekostnader faller bort. Konsernet praktiserer allerede i dag balanseføring av slike lånekostnader uavhengig av eksisterende valgdagang.

- IAS 27 (revidert), Consolidated and separate financial statements.
- Endringen vil ikke ha en påvirkning på konsernets virksomhet fordi det er konsernets policy at investering i datterselskap skal regnskapsføres til anskaffelseskost i selskapsregnskapene i konsernet.
- Etter revidert standard skal virkningen av alle transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser føres i egenkapitalen når det ikke er endringer i kontroll. Slike transaksjoner vil ikke lenger resultere i goodwill eller gevinster eller tap. Når kontroll opphører skal enhver gjenværende interesse i enheten måles til virkelig verdi, og gevinst eller tap resultatføres.
- IAS 28 (endret), Investments in associates. En investering i et tilknyttet foretak skal behandles som en separat eiendel i forbindelse med test for nedskrivning. Endringen har ikke hatt innvirkning på regnskapet.
- IAS 36 (endret), Impairment of assets. Når virkelig verdi minus salgsutgifter er kalkulert ved hjelp av diskonterte kontantstrømmer, skal det gis tilleggsopplysninger tilsvarende som de som skal gis ved beregning av bruksverdi.
- IAS 38 (endret), Intangible assets (ikrafttredelse fra 1. januar 2009). En forskuddsbetaling kan kun bli balanseført hvis betalingen er utført på forskudd for å oppnå en rettighet til en vare eller mottak av en tjeneste. Dette har ingen effekt for selskapet.
- IAS 39 (endret), Financial instruments: Recognition and measurement (ikrafttredelse fra 1. januar 2009).
- Endringen klargjør at det er mulig å reklassifisere ut av eller inn i kategorien til virkelig verdi over resultatet når et derivat kvalifiserer eller opphører å kvalifisere, som et sikringsinstrument i en kontantstrømsikring eller netto investeringssikring.
- Definisjonen av finansielle eiendel eller finansielle forpliktelse til virkelig verdi over resultatet er også endret. Endringen klargjør at det er forholdet på tidspunkt for første gangs balanseføring som avgjør hvorvidt en finansiell eiendel eller forpliktelse er del av en portefølje hvor det er et mønster av kortsiktig profittaking.
- De nåværende retningslinjene for utpeking dokumentering av sikringer og stadfester at et sikringsinstrument

må involvere en ekstern part i forhold til rapporteringsenheten og anfører et segment som et eksempel på en rapporteringsenhet.

For at sikringsbokføring per i dag skal anvendes på segmentnivå, må kravene for sikringsbokføring overholdes for det gjeldende segmentet. Endringen krever at opplysninger om segmenter skal basere seg på informasjon som rapporteres til foretakets øverste beslutningstaker. For segmentrapporteringsformål utpeker i dag hvert datterselskap kontrakter som enten verdi- eller kontantstrømsikringer, slik at sikringene blir rapportert i det samme segmentet som sikringsobjektene tilhører. Dette er konsistent med informasjonen som betraktes av foretakets øverste beslutningstaker. Sikringen fortsetter å bli reflektert i det samme segmentet som sikringsobjektet tilhører (og informasjon gitt til øverste beslutningstaker i foretaket), men konsernet har ikke formelt dokumentert og testet denne sammenhengen.

- Ved ny måling av balanseført verdi av et gjeldsinstrument ved opphør av regnskapsføring av verdissikring, klargjør endringen at en revidert effektiv rente skal benyttes (beregnet på den dato hvor verdissikringen opphører).
- IAS 1 (endret), Presentation of financial statements (ikrafttredelse fra 1. januar 2009). Endringen klargjør at det ikke er en direkte sammenheng mellom klassifisering som holdt for handelsformål (del av kategorien til virkelig verdi over resultatet) i henhold til IAS 39, Financial instruments: Recognition and measurement og kategorisering som kortsiktige eller langsiktige poster.
- IFRIC 12 (ny), Service Concession Arrangements Defined. Gjelder tjenesteutsetningsordninger, hvor private aktører utfører tjenester for det offentlige. Innføring av denne standarden vil ikke påvirke regnskapet for konsernet, da inntekter fra driftstjenester i henhold til standarden skal følge IAS 18.
- IFRIC 14 (ny), IAS 19 – The Limit on a Defined Benefit Asset, Minimum Funding Requirements and their Interaction. Gjeld er balanseføring av netto pensjonsmidler. En skal beregne den største økonomiske fordelene som er tilgjengelig gjennom tilbakebetalinger, reduksjoner i fremtidige bidrag eller en kombinasjon av begge deler. Denne størrelsen utgjør et tak for balanseføring av netto pensjonsmidler. Dette har ingen effekt for selskapet.
- Det er innført en rekke endringer i IAS 8, Accounting policies, changes in accounting estimates and errors, IAS 10, Events after the reporting period, IAS 18, Revenue og IAS 34, Interim financial reporting, som en del av IASBs årlige forbedringsprosjekt som

ble publisert i mai 2008 med ikrafttredelse en gang i 2009. Disse endringene har ikke påvirket regnskapet og er derfor ikke blitt analysert i detalj.

b) Standarder og endringer hvor konsernet har valgt tidlig anvendelse

- Konsernet har i 2009 ikke valgt å benytte seg av mulighetene for tidlig anvendelse på enkelte fremtidige standarder.

c) Standarder, fortolkninger og endringer som er trådt i kraft i 2009, men som etter ledelsens vurdering ikke er relevante for konsernet

- IFRS 1 (endret), Cost of an Investment in a subsidiary, jointly-controlled entity or associate.
- IFRS 2 (endret), Share-based payment. Avgrensning av innvinningsbetingelser og regnskapføring av kansellering.
- IAS 16 (endret), Property, plant and equipment (og følgeendring i IAS 7, Statement of cash flows). Endringen vil ikke ha en påvirkning på konsernets virksomhet fordi ingen av konsernets selskaper innbefatter ordinær virksomhet tilknyttet utleie og senere salg av eiendeler.
- IAS 20 (endret), Accounting for government grants and disclosure of government assistance. Endringen vil ikke ha en påvirkning på konsernets virksomhet da det ikke er mottatt lån fra det offentlige.
- IAS 28 (endret), Investments in associates (og følgeendringer i IAS 32, Financial instruments: Presentation and IFRS 7, Financial instruments: Disclosures). Endringen vil ikke ha en påvirkning på konsernets virksomhet fordi det er konsernets policy at investeringer i tilknyttede foretak skal regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.
- IAS 29 (endret), Financial reporting in hyperinflationary economies
- IAS 31 (endret), Interests in joint ventures
- IAS 32 (endret), Financial instruments: Presentation and IAS 1 (endret, Presentation of financial statements – Puttable financial instruments and obligations arising on liquidation).
- IAS 38 (endret), Intangible assets. Endringen vil ikke ha en påvirkning på konsernets virksomhet siden alle immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid blir avskrevet ved bruk av den lineære metoden.
- IAS 40 (endret), Investment property
- IAS 41 (endret), Agriculture
- IFRIC 13 (ny), Customer loyalty programmes

d) Fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Konsernet vil anvende alle endringer nedenfor med ikrafttredelse fra 1. januar 2010 fra og med denne datoen.

- IFRS 3 (revidert), Business combination. Den reviderte standarden fortsetter å benytte oppkjøpsmetoden for virksomhetssammenslutninger, men med noen vesentlige endringer. For eksempel skal alle vederlag ved kjøp av virksomhet regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Betingede vederlag klassifiseres normalt som gjeld og etterfølgende verdiendringer resultatføres. Det er konsernets valg fra oppkjøp til oppkjøp om en skal måle eventuelle ikke-kontrollerende interesser i det oppkjøpte selskapet til virkelig verdi eller kun til ikke-kontrollerende interessers andel av nettoeiendelene i det overtatte selskap. Alle transaksjonskostnader skal kostnadsføres. Konsernet vil anvende IFRS 3 (Revised) fremadrettet for alle virksomhetssammenslutninger fra 1. januar 2010.
- IFRS 5 (endret), Non-current assets held-for sale and discontinued operations (ikrafttredelse fra 1. januar 2010). Endringen klargjør at alle eiendeler og forpliktelser til et datterselskap skal klassifiseres som holdt for salg hvis et salg av deler av investeringen resulterer i tap av kontroll. Relevant tilleggsinformasjon skal gis for datterselskapet hvis definisjonen for avvirket virksomhet blir oppfylt. Konsernet vil anvende IFRS 5 (endret) fremadrettet fra 1. januar 2010.
- IFRS 8 (endret), Operating segments (ikrafttredelse fra 1. januar 2010). Endringen vil ikke lengre kreve at selskapet viser totale eiendeler for hvert segment. Konsernet planlegger å fortsatt rapportere med totale eiendeler for hvert segment.
- IAS 1 (revidert), Presentation of Financial Statements (ikrafttredelse fra 1. januar 2010). Endringen presiserer at potensielt oppgjør av en forpliktelse ved utstedelse av egenkapital ikke har betydning for klassifiseringen som kortsiktig eller langsiktig forpliktelse. Endringen tillater en forpliktelse å bli klassifisert som langsiktig (gitt at foretaket har en ubetinget rett til å utsette oppgjøret ved å overføre kontanter eller andre eiendeler minst 12 måneder etter balansedagen) til tross for at motparten kan kreve at foretaket når som helst må gjøre opp i aksjer.
- IAS 17 (revidert), Leases (ikrafttredelse fra 1. januar 2010). Klassifikasjon ved leie av tomt og bygninger vil bli endret. Leien fordeles mellom tomt og bygning. Tomt klassifiseres normalt som operasjonell leasing, mens bygning er klassifiseres mellom operasjonell og finansiell leasing etter kriteriene i IAS 17. Konsernet planlegger å anvende IAS 17 fremadrettet fra 1. januar 2010, det forventes ikke at standarden har vesentlig innvirkning på regnskapet.
- IAS 27 (revidert), Consolidated and separate financial statements (ikrafttredelse fra 1. juli 2009). Den reviderte standarden krever at effekten av alle transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser skal føres i egenkapitalen hvis det ikke er endring i kontroll og disse transaksjonene vil ikke lenger resultere i goodwill eller gevinster eller tap. Denne standarden spesifiserer også regnskapsførselen når kontroll opphører. Enhver gjenværende interesse i enheten blir målt til virkelig verdi, og gevinst eller tap blir resultatført. Konsernet planlegger å anvende IAS 27 (revidert) fremadrettet fra 1. januar 2010, men fører allerede i dag transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser i egenkapitalen så lenge det ikke er endring i kontroll.
- IAS 36 (revidert), Impairment of Assets (ikrafttredelse fra 1. januar 2010). Ny regulering for hva som er vurderingsenhet ved nedskrivningstest av goodwill. Det er ikke forventet at endringen vil ha innvirkning på regnskapet.
- IAS 38 (endret), Intangible assets (ikrafttredelse fra 1. juli 2009). Presiserer måling av virkelig verdi av immateriell eiendel kjøpt i virksomhetssammenslutning. Konsernet vil anvende IAS 38 (endret) fremadrettet for alle virksomhetssammenslutninger fra 1. januar 2010.
- IFRIC 16 (ny), Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation. (ikrafttredelse fra 1. juli 2009, men vil gjelde for regnskapsår 2010). IFRIC 16 klargjør regnskapsmessig behandling av sikring av nettoinvestering. Denne inkluderer det faktum at sikring av nettoinvesteringer relaterer seg til forskjellig funksjonell valuta og ikke presentasjonsvaluta, samt at sikringsinstrumenter kan eies hvor som helst i konsernet (men ikke i nettoinvesteringen som sikres). Kravet i IAS 21, 'The effects of changes in foreign exchange rates', gjelder for sikringsobjektet. Det er ikke forventet at fortolkningen vil ha innvirkning på regnskapet.
- IFRIC 17 (ny), Distributions of Non-cash Assets to Owners. (ikrafttredelse fra 1. juli 2009, men vil gjelde for regnskapsår 2010). Regnskapføring av tingsutbytte, herunder fisjoner som jevndeling. Tingsutbytte skal regnskapsføres til virkelig verdi. Det er ikke forventet at fortolkningen vil ha innvirkning på regnskapet.

e) Fortolkninger til eksisterende standarder som ikke har trådt i kraft og som etter ledelsens vurdering ikke er relevante for konsernet.

- IFRS 1 (endret), First time adoption of IFRS og IAS 27 (endret), Consolidated and separate financial statements.
- IFRS 9 (ny), Financial Instruments. Erstatte målereglene i IAS 39 for finansielle eiendeler.
- IAS 18 (endret), Revenue. Grensedragning mellom hovedmann og agent.
- IAS 24 (revidert), Related Party Disclosures. Endring medfører lettelse i informasjonkravene knyttet til transaksjoner med offentlige nærstående parter.
- IAS 32 (endret), Financial Instruments: Presentation. Endringen innebærer at tegningsrettigheter i emisjoner hvor tegningsrettigheter tildeles alle eksisterende eiere i forhold til hvor mye de eier før emisjonen, og hvor tegningskursen er et fast beløp i valuta, skal klassifiseres som egenkapital.
- IAS 39 (endret), Financial Instruments: Recognition and measurement. Inflasjon som sikret risiko og sikring ved bruk av opsjoner.
- IFRIC 9 (endret), Reassessment of Embedded Derivatives. Benyttes IFRS 3 (endret) må IFRIC 9 benyttes for ikrafttredelse. Endring i IFRIC presiserer at det må gjøres ny vurdering for innbygde derivater ved omklassifisering fra virkelig verdi over resultat.
- IFRIC 15 (ny), Agreements for the Construction of Real Estate.
- IFRIC 18 (ny), Transfers of Assets from Customers.
- IFRIC 19 (ny), Extinguishing Financial Liabilities with Equity Instruments

Noter

NOTE 1 Endringer i selskapets struktur

AVGANG AV VIRKSOMHETER - 2009

Selskap	Tidspunkt for overtagelse	Org. nr.	Land	Reduksjon i eierandel	Virksomhet	Vederlag
Tide Eiendom Askøy AS	01/03/2009	990 945 217	Norge	100%	Eiendom	222 MNOK
Tide Eiendom Fana AS	01/03/2009	985 538 174	Norge	100%	Eiendom	
Tide Eiendom Lonevåg AS	01/03/2009	890 945 112	Norge	100%	Eiendom	
Tide Eiendom Mannsverk AS	01/03/2009	985 538 085	Norge	100%	Eiendom	
Tide Eiendom Knarvik AS	01/05/2009	990 945 063	Norge	100%	Eiendom	27 MNOK

Salgssum for disse virksomhetene ble gjort opp kontant. På grunn av virksomhetens art, presenteres ikke fulle balanseoversikter. Det er heller ikke utarbeidet pro forma informasjon som om disse salgene hadde skjedd 01.01.09.

TILGANG AV VIRKSOMHETER - 2008

Selskap	Tidspunkt for overtagelse	Org. nr.	Land	Økning i eierandel	Virksomhet	Vederlag
Norway Fjord Cruise AS	01/01/2008	971 180 307	Norge	100%	Reiseliv	2 650
Nordic Cruise Services AS	01/07/2008	868 765 402	Norge	100%	Reiseliv	8 000

Kjøpesum for disse virksomhetene ble gjort opp kontant. På grunn av investeringenes størrelse presenteres ikke fulle balanseoversikter og det er heller ikke utarbeidet pro forma informasjon som om disse kjøpene hadde skjedd 01.01.08. Materielle merverdier er begrunnet med takster, mens immaterielle merverdier er knyttet opp mot selskapenes markedsposisjon. Sammensetning av anskaffelseskost er som følger:

Anskaffelseskost	NFC AS	NCS AS	Sum
Markedsrelaterte eiendeler	3 435	11 024	14 459
Sum eiendeler	3 435	11 024	14 459
Utsatt skatt	-962	-3 087	-4 049
Netto merverdier	2 473	7 937	10 410
Bokført egenkapital	269	63	332
Sum anskaffelseskost	2 742	8 000	10 742
Anskaffelseskost består av:			
Kontantvederlag	2 650	8 000	10 650
Transaksjonskostnader	92	0	92
Sum anskaffelseskost	2 742	8 000	10 742

Merverdiene avskrives over forventet levetid som er tre år.

NOTE 2 Kontraktsinntekter

Kontraktsinntekter fra offentlige oppdragsgivere gis i forbindelse med inngåtte anbudskontrakter, samt kvalitetskontrakten i Bergen og riksvegfergedriften.

Offentlige oppdragsgivere	Konsern	
	2009	2008
Fylker og kommuner	1 003 909	920 377
Staten	515 052	535 702
Fynbus/Sydtrafik (Danmark)	287 998	79 462
Sum kontraktsinntekter	1 806 960	1 535 541
Endring fra forrige år	17.7%	49.8%
Prosentandel av totale driftsinntekter	52.1%	47.7%

NOTE 3 Resultat pr. aksje (NOK)

	Konsern	
	2009	2008
Årsresultat		
Årsresultat tilordnet selskapets aksjonærer (NOK)	207 889 000	13 163 928
Årsresultat per aksje (NOK)	9,22	0,58
Utvidet resultat		
Totalresultat tilordnet selskapets aksjonærer (NOK)	223 652 000	-46 134 072
Totalresultat per aksje (NOK)	9,91	-2,04
Antall aksjer		
Antall utstedte aksjer 31.12.	22 559 556	22 559 556
Antall egne aksjer 31.12.	0	0
Veid gjennomsnitt av antall utstedte aksjer	22 559 556	22 559 556

Utvannet resultat pr. aksje

Ved beregning av utvannet resultat pr. aksje benyttes et veid gjennomsnitt av antall utstedte aksjer i omløp, regulert for effekten av konvertering av alle potensielle aksjer som kan medføre utvanning. Tide ASA har ikke hatt slike potensielle aksjer i periodene som er angitt. Utvannet resultat pr. aksjer er således identisk med resultat pr. aksje.

NOTE 4 Lønnskostnader, antall ansatte, ytelser og lån til ansatte

Lønnskostnader	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Lønn	25 841	43 262	1 358 313	1 254 369
Arbeidsgiveravgift	4 166	5 746	181 164	175 976
Pensjonskostnader	6 653	-1 390	100 662	67 676
Andre ytelser	6 552	15 849	112 265	106 812
Sum	43 212	63 467	1 752 404	1 604 833
Gjennomsnittlig antall årsverk	15	55	3 537	3 514

Oversikt over samlet godtgjørelse til konsernledelse, styret og revisor

Konsernledelse		Lønn	Naturalytelser	Opptjente pensjonsrettigheter	Samlet godtgjørelse 2009
Bjørn Ove Børnes	Konsernsjef	1 837	9	230	2 076
Knut Peder Eriksen *)	Finans- og økonomidirektør	1 251	9	65	1 325
Ivan Fossan	Adm. direktør Tide Sjø AS	1 084	18	90	1 192
Jostein Hatlebrekke *)	Adm. direktør Tide Buss AS	1 132	14	64	1 210
Stein Jakobsen *)	Adm. direktør Tide Verksted AS	1 157	8	68	1 233
Sum godtgjørelse		6 461	58	517	7 036

Tide konsernet er omorganisert i 2009 med ny konsernledelse. Sammenligningstall for ny konsernledelse er derfor ikke listet opp ovenfor. Til sammenligning var samlede ytelser til den tidligere konsernledelsen på 23,4 MNOK i 2008. I 2009 er sluttvederlag til den tidligere konsernledelsen på totalt 9,1 MNOK.

*) Opptjente pensjonsrettigheter representerer her premie til innskuddsordning.

Det er ikke utbetalt bonus til lederne i 2009.

Det er ikke gitt lån/sikkerheter til styreleder, konsernsjef eller andre nærstående parter, se note 22 for ytterligere informasjon.

Det er ingen enkelt lån/sikkerheter som utgjør mer enn 5% av selskapet egenkapital.

Konsernsjef har ved avtale om fratreden ett års etterlønn. Konsernsjef er med i ordinær pensjonsordning og har i tillegg en avtale om å kunne fratre stillingen ved fylte 63 år med 66% pensjonsdekning.

Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personell

Styret har behandlet retningslinjene og hovedprinsippene for lederavlønning i konsernet. Disse er oppsummert slik:

- Konsernsjefens lønn vurderes årlig og fastsettes av styret i Tide ASA.
- Øvrige lønninger i konsernledelsen fastsettes av konsernsjefen. Konsernlederne lønnes individuelt og lønnen vurderes og fastsettes årlig pr. 1. januar.
- Resultatbonusavtale foreligger for konsernledelsen. Det kan utbetales en årlig bonus etter avtalte kriterier på maksimalt to ganger månedslønnen. Hovedkriteriene er knyttet opp mot resultatoppnåelse, personlig utvikling samt personalledelse og trivsel.
- Konsernledelsen er tilknyttet selskapets pensjons- og personalforsikringsordninger.
- Konsernlederne har avtale om ett års etterlønn ved avtale om fratredelse.
- Konsernlederne har ordning for hjemmekontor, mobiltelefon og aviser.
- Transportgodtgjørelse er etablert som erstatning for firmabilavtale.

Det er ingen tildeling av aksjer, tegningsretter, opsjoner eller andre former for godtgjørelse som er knyttet til aksjer eller utvikling av aksjekursen i konsernet.

Det kommer ingen andre variable elementer i godtgjørelsen eller særskilte ytelser i tillegg til basislønnen.

Styret er gjort kjent med alle elementer i fastsettelsen av lederlønnene.

Godtgjørelse til styret, inklusiv revisjonsutvalg

Styret	2009	2008
Steinar Madsen (styrets leder)	85	176
Roald Georg Bergsaker (nestleder)	100	100
Hilde Drønen	50	100
Marit Engeseth	50	0
Knut Ravnå	115	106
Roy Rimestad	50	0
Christine Rødsæther	100	100
Frode Sælen	59	100
Jakob Bleie	0	60
Karstein Bremnes	50	100
Erik Eik	100	150
Borghild Eldøen	100	100
Reidar Christian Lien	0	70
Mons Tore Nakken	53	106
Johan Roald Nygaard	50	100
Magne Revheim	0	50
Mette Nora Sætre	0	133
Magny Hilda Øvrebø	0	100
Sum godtgjørelse	962	1651

Godtgjørelse til bedriftsforsamling

Bedriftsforsamling	2009	2008
Sum godtgjørelse alle medlemmer	192	242

Godtgjørelse til revisor

Revisor	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Lovpålagt revisjon	697	737	1 813	1 984
Andre attestasjonstjenester	30	0	110	141
Skatterådgiving	30	300	109	313
Andre tjenester	515	749	619	1 248
Sum godtgjørelse til valgt revisor (eksklusiv merverdiavgift)	1 272	1 786	2 651	3 687

For 2008 er andre tjenester relatert til bistand i forbindelse med avleggelse av årsregnskapet i 2007, samt bistand i forbindelse med vedlikehold av Tides interne rapporteringsverktøy.

NOTE 5 Spesifikasjon av andre driftskostnader

	Tide ASA	
	2009	2008
Leie lokaler	29 279	11 093
Renhold, vedlikehold, utstyr	6 162	9 451
Lisenser og abonnement	8 123	3 920
Diverse honorar	5 846	5 946
Annonser, reklame, trykksaker etc.	1 599	1 234
Andre driftskostnader	7 035	9 325
Sum andre driftskostnader	58 044	40 969

	Konsern	
	2009	2008
Drivstoff, smøreolje	443 024	349 844
Reparasjoner, vedlikehold, utstyr	239 149	424 215
Andre rutekostnader	188 550	234 878
Andre driftskostnader	210 948	163 695
Sum andre driftskostnader	1 081 671	1 172 632

NOTE 6 Netto finansposter

Finansinntekter og -kostnader	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Renteinntekter	4 653	4 073	6 492	8 530
Renteinntekter fra foretak i samme konsern	20 217	34 674	0	0
Inntekter fra investering i datterselskap	0	12 626	0	0
Gevinst salg aksjer (eiendomsselskaper)	130 340	0	0	0
Urealisert valutagevinst	0	0	24 393	0
Andre finansinntekter	1 944	2 832	7 689	4 378
Sum finansinntekt	157 154	54 205	38 574	12 908
Rentekostnad lån	3 994	4 503	88 824	83 920
Rentekostnad til foretak i samme konsern	5 274	10 688	0	0
Rentekostnad finansielle leieavtaler	0	0	487	330
Andre finanskostnader	81	94	3 677	910
Sum finanskostnader	9 349	15 285	92 988	85 160
Sum	147 805	38 920	-54 414	-72 252

NOTE 7 Varige driftsmidler

Tide ASA	Busser	Eiendommer	Inventar	Sum
Pr. 31. desember 2007				
Anskaffelseskost	196 666	39 217	27 063	262 946
Akkumulerte avskrivninger	196 580	29 526	14 459	240 565
Balansført verdi 31.12.	86	9 691	12 604	22 381
Regnskapsåret 2008				
Balansført verdi 01.01.	86	9 691	12 604	22 381
Tilgang	0	0	780	780
Avgang	0	2 178	713	2 891
Årets avskrivninger	86	320	2 883	3 289
Balansført verdi 31.12.	0	7 193	9 788	16 981
Pr. 31. desember 2008				
Anskaffelseskost	144 666	37 039	27 130	208 835
Akkumulerte avskrivninger	144 666	29 846	17 342	191 854
Balansført verdi 31.12.	0	7 193	9 788	16 981
Regnskapsåret 2009				
Balansført verdi 01.01.	0	7 193	9 788	16 981
Tilgang	0	0	72	72
Årets avskrivninger	0	150	2 713	2 864
Balansført verdi 31.12.	0	7 043	7 147	14 190
Pr. 31. desember 2009				
Anskaffelseskost	39 666	37 039	27 202	103 907
Akkumulerte avskrivninger	39 666	29 996	20 055	89 718
Balansført verdi 31.12.	0	7 043	7 147	14 190

Konsern	Hurtig- båter	Ferger	Leide driftsmidler	Busser	Eien- dommer	Inventar	Anlegg u/utf.	Sum
Pr. 31. desember 2007								
Anskaffelseskost	521 999	1 363 591	22 791	1 346 511	426 217	124 129	273 334	4 078 572
Akkumulerte avskrivninger	227 905	363 086	9 150	818 930	179 266	98 574	0	1 696 911
Balansført verdi 31.12.	294 094	1 000 505	13 641	527 581	246 951	25 555	273 334	2 381 661
Regnskapsåret 2008								
Balansført verdi 01.01.	294 094	1 000 505	13 641	527 581	246 951	25 555	273 334	2 381 661
Tilgang	0	0	0	207 279	2 759	7 847	466 304	684 189
Tilgang ved virksomhetsoverdragelse	1 590	0	0	-154	0	619	0	2 055
Tilgang overføring av ferdige anlegg	55 522	366 176	0	0	0	979	-422 677	0
Avgang	2 024	22 139	0	3 366	21 220	6 258	2 586	57 593
Årets avskrivninger	16 770	84 877	1 922	122 688	7 094	8 943	0	242 294
Årets nedskrivninger	0	0	0	25 500	0	0	0	25 500
Balansført verdi 31.12.	332 412	1 259 665	11 719	583 152	221 396	19 799	314 375	2 742 518
Varige driftsmidler holdt for salg	0	0	0	0	190 737	0	0	190 737
Netto balansført verdi 31.12.	332 412	1 259 665	11 719	583 152	30 659	19 799	314 375	2 551 781
Pr. 31. desember 2008								
Anskaffelseskost	479 002	2 102 588	23 509	1 518 192	273 080	117 157	314 375	4 827 903
Akkumulerte avskrivninger	146 590	842 923	11 790	909 540	51 684	97 358	0	2 059 885
Akkumulerte nedskrivninger	0	0	0	25 500	0	0	0	25 500
Balansført verdi 31.12.	332 412	1 259 665	11 719	583 152	221 396	19 799	314 375	2 742 518
Varige driftsmidler holdt for salg	0	0	0	0	190 737	0	0	190 737
Netto balansført verdi 31.12.	332 412	1 259 665	11 719	583 152	30 659	19 799	314 375	2 551 781
Regnskapsåret 2009								
Balansført verdi 01.01.	332 412	1 259 665	11 719	583 152	221 396	19 799	314 375	2 742 518
Tilgang	0	596	0	298 098	1 990	16 804	492 154	809 642
Tilgang overføring av ferdige anlegg	665 045	6 906	0	0	0	3 641	-675 592	0
Avgang	7 312	0	0	1 090	136 959	53	6 479	151 894
Årets avskrivninger	33 783	83 299	2 394	139 531	2 892	10 112	0	272 011
Årets nedskrivninger	0	20 000	0	0	0	252	0	20 252
Omregningsdifferanse	0	0	0	-3 673	0	-812	0	-4 485
Balansført verdi 31.12.	956 362	1 163 868	9 325	736 956	83 535	29 014	124 458	3 103 518
Varige driftsmidler holdt for salg	0	0	0	0	51 587	0	0	51 587
Netto balansført verdi 31.12.	956 362	1 163 868	9 325	736 956	31 948	29 014	124 458	3 051 931
Pr. 31. desember 2009								
Anskaffelseskost	1 136 735	2 110 090	23 509	1 815 200	138 111	137 549	124 458	5 485 651
Akkumulerte avskrivninger	180 373	926 222	14 184	1 052 744	54 576	108 282	0	2 336 381
Akkumulerte nedskrivninger	0	20 000	0	25 500	0	252	0	45 752
Balansført verdi 31.12.	956 362	1 163 868	9 325	736 956	83 535	29 014	124 458	3 103 518
Varige driftsmidler holdt for salg	0	0	0	0	51 587	0	0	51 587
Netto balansført verdi 31.12.	956 362	1 163 868	9 325	736 956	31 948	29 014	124 458	3 051 931

Investeringsforpliktelser pr. 31.12.:**2009**

Tide Buss AS og Tide Sjø AS har investeringsforpliktelser for 2010 på henholdsvis 180 MNOK og 133 MNOK per 31.12.09.

2008

Tide Buss AS har ingen vesentlige investeringsforpliktelser for 2009 per 31.12.08. For Tide Sjø AS utgjør beløpet 451 MNOK.

NOTE 8 Immaterielle eiendeler

Konsern	Merkevare/ kundeportefølje	Markedsrelaterte eiendeler	Sum
Pr. 31. desember 2007			
Anskaffelseskost	4 127	27 330	31 457
Akkumulerte avskrivninger	136	7 408	7 545
Balanseført verdi 31.12.	3 991	19 922	23 912
Regnskapsåret 2008			
Balanseført verdi 01.01.	3 991	19 922	23 912
Tilgang	14 459	0	14 459
Årets avskrivninger	4 312	5 202	9 514
Balanseført verdi 31.12.	14 138	14 720	28 857
Pr. 31. desember 2008			
Anskaffelseskost	18 586	27 330	45 916
Akkumulerte avskrivninger	4 448	12 610	17 059
Balanseført verdi 31.12.	14 138	14 720	28 857
Regnskapsåret 2009			
Balanseført verdi 01.01.	14 138	14 720	28 857
Årets avskrivninger	4 578	5 202	9 780
Årets nedskrivninger	4 048	0	4 048
Balanseført verdi 31.12.	5 512	9 518	15 030
Pr. 31. desember 2009			
Anskaffelseskost	18 586	27 330	45 916
Akkumulerte avskrivninger	9 026	17 812	26 838
Akkumulerte nedskrivninger	4 048	0	4 048
Balanseført verdi 31.12.	5 512	9 518	15 030

NOTE 9 Datterselskaper

	Forretningskontor	Eier- og stemmeandel	Balanseført verdi datter	Balanseført verdi datter-datter
Tide Buss AS	Bergen	100%	127 834	0
Tide Buss Haugesund AS	Haugesund	100%	0	27 000
Tide Bus Danmark A/S	Odense	100%	0	39 634
Tide Bane AS	Bergen	100%	0	100
Tide Verksted AS	Bergen	100%	10 392	0
Tide Sjø AS	Bergen	100%	178 316	0
Flekkefjord Dampskipsselskap AS	Flekkefjord	100%	0	14 600
Lysefjord KS	Stavanger	66%	0	985
Lysefjorden Rutelag AS	Stavanger	100%	0	200
Tide Reiser AS	Bergen	100%	43 671	0
Nordic Cruise Services AS	Oslo	100%	0	8 000
Kystbussen AS	Bergen	100%	0	100
Neste Blåne AS	Bergen	100%	0	120
Tide Eiendom Hordaland AS	Bergen	100%	3 750	0
Tide Eiendom Nyborg AS *)	Bergen	100%	44 788	0
Tide Eiendom Straume AS *)	Bergen	100%	16 423	0
Tide Eiendom Voss AS	Bergen	100%	2 024	0
Sum datterselskaper			427 198	90 739
Investeringer i datterselskaper holdt for salg *)			61 211	0
Sum ekskl. datterselskaper holdt for salg			365 987	90 739

NOTE 10 Investeringer i tilknyttede selskaper

Selskap	Eierandel			
	Land	Bransje	Tide ASA	Konsern
AS Nygårdstangen	Norge	Eiendom	36,1 %	49,3 %
Åsane Trafikkskole AS	Norge	Trafikkskole	49,0 %	49,0 %

AS Nygårdstangen gjennomførte en fisjon i 2009. Aksjene i det fisjonerte selskapet ble solgt like etter fisjonen.

	2009	2008
Balanseført verdi 01.01.	15 887	15 665
Andel av resultat	-596	1 520
Fusjon/fisjon andel	-934	0
Mottatt utbytte	-1 723	-1 298
Balanseført verdi 31.12.	12 634	15 887

Andel av resultat er etter fradrag for skatt og eventuelle minoritetsinteresser i det tilknyttede selskapet.

Ingen av de tilknyttede selskapene er børsnotert. Bruttoverdiene (100%) av eiendeler og forpliktelser pr. 31.12. i selskapene er:

Selskap	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Omsetning	Årsresultat
2009					
Åsane Trafikkskole AS	9 541	4 286	5 255	17 651	1 332
AS Nygårdstangen	72 405	55 278	17 127	2 407	1 164
Sum	81 946	59 564	22 382	20 058	2 496
2008					
Åsane Trafikkskole AS	8 875	3 952	4 923	17 742	2 270
AS Nygårdstangen	78 743	61 664	17 079	10 356	-4 970
Sum	87 618	65 616	22 002	28 098	-2 700

NOTE 11 Aksjer tilgjengelig for salg

	Tide ASA			Konsern	
	31/12/2009	2009	2008	2009	2008
Fosen ASA *)	43 039	22 283	15 795	22 283	15 795
Andre børsnoterte aksjer		97	75	97	75
Andre aksjer		1 588	1 649	2 566	2 638
Sum aksjer tilgjengelig for salg		23 968	17 519	24 946	18 508

*) Fosen ASA har den 25.02.2010 fusjonert med Torghatten ASA. 43 039 antall aksjer i Fosen ASA ble byttet til 234 562 antall aksjer i Torghatten ASA. Beste estimat på Torghatten ASA aksjene på fusjonstidspunktet var på NOK 95,00 pr. stk. Dette gir en totalverdi på denne aksjeposten på 22,3 MNOK.

NOTE 12 Varelager

	Konsern	
	2009	2008
Diesel	13 339	13 376
Smøreolje	720	799
Restaurasjon (kioskvarer)	1 647	1 284
Dekk	1 535	1 391
Deler og rekvisita	16 615	15 459
Ukurans	-1 469	-293
Sum	32 387	32 017

NOTE 13 Kortsiktige fordringer

Kundefordringer	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Kundefordringer til pålydende	455	220	110 105	147 547
Avsetning tap	0	0	4 156	2 392
Sum	455	220	105 949	145 155
Resultatførte tap i året				
Årets konstaterte tap	0	0	3 697	1 225
Innkomet på tidligere tapførte fordringer	-10	0	-121	-147
Endring i avsetning tap på fordringer	0	0	1 764	-488
Sum	-10	0	5 340	590

Andre kortsiktige fordringer	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Forskuddsbetalte utgifter	0	0	7 311	3 966
Forsikringsoppgjør tilgode	0	0	2 475	9 713
Opptjente inntekter	0	0	31 101	14 185
Tilskudd	0	0	7 835	122 680
Refusjonskrav el./dieselavgift fartøy	0	0	17 303	15 889
Sjåføroppgjør	0	0	8 561	10 481
Konsernfordringer	141 882	442 798	0	0
Til gode merverdiavgift	2 911	3 486	28 367	26 019
Andre kortsiktige fordringer	74	98	66 113	61 620
Sum	144 867	446 382	169 066	264 553

NOTE 14 Annen kortsiktig gjeld

	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Opptjente feriepenger og variable lønnskostnader	2 039	5 719	149 774	152 374
Konserngjeld	1 100	2 012	0	0
Forskuddsbetalte reiser	0	0	36 630	17 715
Depositum	0	0	9 101	0
Påløpte kostnader vedlikehold	0	0	25 663	18 837
Påløpte kostnader drivstoff	0	0	0	9 456
Påløpte rentekostnader	0	0	13 555	7 006
Nox-avgift	0	0	2 159	6 775
Andre påløpte kostnader	12 365	3 954	45 511	54 803
Sum	15 504	11 685	282 393	266 967

NOTE 15 Aksjekapital, overkurs og aksjonærinformasjon**Tide ASA**

Aksjekapital og overkurs	31.12.09	31.12.08
Antall aksjer	22 559 556	22 559 556
Pålydende (NOK)	kr 2,-	kr 2,-
Aksjekapital	45 119	45 119
Overkurs	656 484	656 484
Sum	701 603	701 603

Aksjonærstruktur i Tide ASA 31.12.09		
	Antall aksjer	Eierandel
Det Stavangerske Dampskibsselskab AS	17 250 572	76.47%
Sparebanken Vest Aksjer, Handel II	2 173 950	9.64%
YTF Avd 80	500 090	2.22%
Hagland Invest AS	147 700	0.65%
Livsforsikringsselskap, Nordea	58 600	0.26%
Voss Kommune	37 000	0.16%
Revheim Magne	31 460	0.14%
Mar-Theco AS	30 200	0.13%
Zahl Egil	26 432	0.12%
Kinobygg AS	25 510	0.11%
Utne Johannes	22 100	0.10%
Standal Arnlaug Flesland	22 090	0.10%
Strass Inger Flesland	21 950	0.10%
Utne Thorvald O.	20 160	0.09%
Liland Håvard Magnus	15 340	0.07%
Forenede Forvaltning AS	13 104	0.06%
Marifjæren Ingolf Arne	10 373	0.05%
Evensen Jeanette	10 120	0.04%
Øygarden Kommune	9 720	0.04%
Amble Investment AS	9 410	0.04%
Sum 20 største aksjonærer	20 435 881	90.59%
Øvrige 5 796 aksjonærer	2 123 675	9.41%
Totalt antall aksjer	22 559 556	100.00%

Aksjer eid av styremedlemmer inkl. nærstående	31.12.09
	Antall aksjer
Steinar Madsen (styrets leder)	0
Roald Georg Bergsaker (nestleder)	0
Hilde Drønen	0
Marit Engeseth	0
Knut Ravnå	0
Roy Rimestad	0
Christine Rødsæther	0
Frode Sælen	2 620
Sum antall aksjer	2 620

Aksjer eid av ledende ansatte inkl. nærstående	31.12.09
	Antall aksjer
Bjørn Ove Børnes	2 290
Sum antall aksjer	2 290

Aksjer eid av medlemmer av bedriftsforsamlingen	31.12.09
	Antall aksjer
Sum antall aksjer	32 803

Bedriftsforsamlingen består av 18 representanter.

NOTE 16 Utbytte

Tide ASA

Utbetalt utbytte:	2009	2008
NOK pr. aksje	0	1,00
Utbetalt utbytte NOK (eks. egne aksjer)	0	22 559 556

Foreslått utbytte til godkjenning i generalforsamlingen (ikke regnskapsført som en forpliktelse pr. 31.12.):	2009	2008
NOK pr. aksje	3,00	0
Samlet utbytte NOK	67 678 668	0

NOTE 17 Pensjoner

Tjenestepensjonsordninger i Tide konsern

Tide konsern har foretakspensjonsordninger i livsforsikringselskap for alle ansatte. Foretakspensjonsordningene oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Pensjonsordning for seilende personell Tide Sjø AS

Seilende personell har egen tariffestet tilleggspensjonsordning. Alderspension fra 60 - 67 år utgjør 60% av pensjonsgrunnlaget ved full opptjening (360 farts måneder), inklusiv beregnet pensjon fra pensjonstrygden for sjømenn. Denne ordningen er sikret. For seilende personell er det i tillegg til den tariffestede tjenestepensjonen opprettet en innskuddsbasert pensjonsordning i henhold til lov om obligatorisk tjenestepensjon. Innskuddspensjonsordningen gir alderspensjon fra 67 år basert på årlige innskudd som for hvert medlem utgjør 2% av lønn i intervallet 1G til 12G. Pensjonsgrunnlaget utgjør fast lønn, eksklusiv overtid, bonus og andre variable og midlertidige tillegg.

For både den tariffestede tilleggspensjonsordningen og den innskuddsbaserte pensjonsordningen ytes det premiefritak ved arbeidsuførhet.

Pensjonsordning for landbasert personell Tide Sjø AS

De ytelsesbaserte pensjonsforsikringene til landbasert personell i Tide Sjø AS omfatter livsvarig alderspensjon fra 67 år. Full alderspensjon utgjør tilnærmet 62% av pensjonsgrunnlaget (begrenset til 12G), inklusiv antatt alderspensjon fra folketrygden. Ordningen inkluderer uførepensjon, og det ytes premiefritak ved arbeidsuførhet. Pensjoner under utbetaling reguleres hvert år i forhold til det overskudd som livselskapet tilfører forsikringen, begrenset oppad til den prosentvise endringen av folketrygdens grunnbeløp.

Ytelsesbasert pensjonsforsikring til tidligere ansatte fra Stavangerske

De ytelsesbaserte pensjonsforsikringene til landbasert personell fra tidligere Stavangerske AS omfatter livsvarig alderspensjon fra 67 år. Full alderspensjon utgjør tilnærmet 66% av pensjonsgrunnlaget (begrenset til 12G), inklusiv antatt alderspensjon fra folketrygden. Ordningen inkluderer uføre- og barnepensjon, og det ytes premiefritak ved arbeidsuførhet. Pensjoner under utbetaling reguleres hvert år i forhold til det overskudd som livselskapet tilfører forsikringen, begrenset oppad til den prosentvise endringen av folketrygdens grunnbeløp. Pensjonsordningen er lukket for opptak av nye medlemmer fra 01.01.2008.

Pensjonsordning for Tide ASA, Tide Buss AS, Tide Reiser AS og Tide Verksted AS
Ytelsesbaserte pensjonsforsikringer til tidligere ansatte fra HSD

De ytelsesbaserte pensjonsforsikringene

til tidligere ansatte fra HSD omfatter livsvarig alderspensjon fra 67 år. Full alderspensjon utgjør tilnærmet 62% av pensjonsgrunnlaget (begrenset til 12G), inklusiv antatt alderspensjon fra folketrygden. Ordningen inkluderer uførepensjon, og det ytes premiefritak ved arbeidsuførhet. Pensjoner under utbetaling reguleres hvert år i forhold til det overskudd som livselskapet tilfører forsikringen, begrenset oppad til den prosentvise endringen av folketrygdens grunnbeløp. Pensjonsordningen er lukket for opptak av nye medlemmer fra 01.05.2007.

Ytelsesbaserte pensjonsforsikringer til tidligere ansatte fra Gaia

De ytelsesbaserte pensjonsforsikringene til tidligere ansatte fra Gaia omfatter livsvarig alderspensjon fra 67 år. Full alderspensjon utgjør tilnærmet 66% av pensjonsgrunnlaget (begrenset til 12G), inklusiv antatt alderspensjon fra folketrygden. Ordningen inkluderer uføre- og barnepensjon, og det ytes premiefritak ved arbeidsuførhet. Pensjoner under utbetaling reguleres hvert år i forhold til det overskudd som livselskapet tilfører forsikringen, begrenset oppad til den prosentvise endringen av folketrygdens grunnbeløp. Pensjonsordningen er lukket for opptak av nye medlemmer fra 01.01.2003.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Nyansatte i Tide ASA, Tide Buss AS, Tide Reiser AS og Tide Verksted AS opptjener rettigheter i en innskuddsbasert pensjonsordning. Årlige innskudd til alderspensjon utgjør for hvert medlem 5% av lønn i intervallet 1G til 6G, og 8% av lønn i intervallet 6G til 12G. Ordningen inkluderer uførepensjon (62% av pensjonsgrunnlaget) og barnepensjon. Det ytes innskuddsfritak ved arbeidsuførhet.

Pensjonsordning for Tide Buss Haugesund AS

Ansatte i Tide Buss Haugesund AS opptjener rettigheter i en innskuddsbasert pensjonsordning. Årlige innskudd til alderspensjon utgjør for hvert medlem 5% av lønn i intervallet 1G til 6G, og 8% av lønn i intervallet 6G til 12G. Ordningen inkluderer uførepensjon (62% av pensjonsgrunnlaget) og barnepensjon. Det ytes innskuddsfritak ved arbeidsuførhet.

Avtalefestet pensjon

Tide konsern er tilknyttet ordningen med avtalefestet førtidspensjon (AFP) fra 62 til 67 år. Det er gjennomført regnskapsmessige avsetninger i tilknytning til forventet fremtidig uttakstilbøyelighet vedrørende AFP. Ansatte som inngår i den ytelsesbaserte pensjonsordningen til tidligere HSD, samt ansatte som inngår i den innskuddsbaserte pensjonsordningen meldes ut av foretakspensjonsordningene ved fratreden med AFP. Ansatte som inngår i den ytelsesbaserte pensjonsordningen til tidligere Gaia fortsetter med å opptjene rettigheter i foretakspensjonsordningen ved fratreden med AFP.

Driftspensjoner

Konsernet har også forpliktelser knyttet til lønn over 12G og avtaler om førtidspensjonering. Pensjonsforpliktelsene knyttet til lønn over 12 G og førtidspensjonering finansieres over driften.

Pensjon til konsernsjef

Se note 4 for ytterligere informasjon.

Arbeidsgiveravgift

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser inkluderer arbeidsgiveravgift. Det er ikke avsatt arbeidsgiveravgift i pensjonsordninger der pensjonsmidlene overstiger pensjonsforpliktelsene.

Antall medlemmer i sikret pensjonsordning til Tide konsern er 2 809 ansatte, herav 2 074 aktive. Tilsvarende for Tide ASA er 29 medlemmer, herav 15 aktive. Antall medlemmer i usikret pensjonsordning til Tide konsern er 2 109 ansatte, herav 1 935 aktive. Tilsvarende for Tide ASA er 57 og 23.

Forventet avkastning av pensjonsmidler

Den forventede avkastningen er fastsatt med utgangspunkt i risikofri rente, det vil si diskonteringsrenten som er benyttet i beregningene, med et tillegg på 2% som tilsvarer gjennomsnittlig historisk meravkastning hos norske livselskaper.

Tide ASA

Tilskuddsplaner	2009	2008
Netto kostnad tilskuddsbaserte pensjonsordninger	217	167

	2009			2008		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsytelser						
Balanseført forpliktelse er fastsatt som følger						
Nåverdi av opptjente pensjonsforpliktelser	17 719	18 036	35 755	90 321	19 323	109 644
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-16 986	0	-16 986	-74 927	0	-74 927
Arbeidsgiveravgift	103	2 453	2 556	2 170	2 724	4 894
Ikke resultatført estimatavvik	-244	-1 331	-1 575	-11 114	-5 998	-17 112
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	592	19 158	19 750	6 450	16 049	22 499
Endring i pensjonsforpliktelser i løpet av året						
Pensjonsforpliktelser 01.01.	90 321	19 323	109 644	86 038	25 382	111 420
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 075	868	1 943	1 522	1 628	3 150
Rentekostnad	873	824	1 697	3 760	984	4 744
Resultatførte planendringer	0	1 830	1 830	0	-11 480	-11 480
Estimatavvik tap/(gevinster)	-18 333	-2 778	-21 111	1 464	4 761	6 225
Pensjonsutbetalinger	-415	-2 030	-2 445	-5 420	-2 676	-8 096
Forpliktelser overtatt gjennom virksomhetssammenslutning	-55 802	0	-55 802	2 957	725	3 682
Pensjonsforpliktelser 31.12.	17 719	18 037	35 756	90 321	19 323	109 644
Endring i virkelig verdi pensjonsmidler i løpet av året						
Pensjonsmidler 01.01.	74 927	0	74 927	76 340	0	76 340
Forventet avkastning på pensjonsmidler	1 377	0	1 377	3 948	0	3 948
Estimatavvik gevinster/(tap)	-13 509	0	-13 509	-4 506	0	-4 506
Innbetalt pensjonspremie	3 443	0	3 443	3 026	0	3 026
Administrasjonskostnader	-223	0	-223	-208	0	-208
Utbetalte pensjoner	-415	0	-415	-5 420	0	-5 420
Midler overtatt gjennom virksomhetssammenslutning	-48 614	0	-48 614	1 747	0	1 747
Pensjonsmidler 31.12.	16 986	0	16 986	74 927	0	74 927
Den samlede kostnaden innregnet i resultatet						
Kostnad ved årets pensjonsopptjening	1 330	868	2 198	1 758	1 629	3 387
Rentekostnad	873	824	1 697	3 760	984	4 744
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-1 377	0	-1 377	-3 948	0	-3 948
Resultatført planendring	0	2 088	2 088	0	-13 099	-13 099
Resultatførte estimatavvik	642	766	1 408	352	6 377	6 729
Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnaden	80	239	319	188	368	556
Sum inkludert i lønnskostnader	1 548	4 785	6 333	2 110	-3 741	-1 631

Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn:	2009	2008
Diskonteringsrente	4,50%	3,80%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,70%	5,80%
Årlig lønnsvekst	4,25%	3,75%
Årlig regulering av folketrygdens grunnbeløp	4,25%	3,75%
Årlig regulering av pensjoner	1,40%	1,50%
Uttakstilbøyelighet AvtaleFestetPensjon	Trappemodell	Trappemodell
Sannsynlig avgang (over/under 40 år)	0-8%	0-8%
Dødelighetstabell	K2005/KU	K2005/KU
Arbeidsgiveravgift	14,10%	14,10%

Avkastning og sammensetning pensjonsmidler:	30.09.09	30.09.08
Faktisk avkastning	5,5%	-2,4%
Sammensetning av pensjonsmidler:		
Obligasjoner	69,7%	46,9%
Aksjer	9,9%	9,2%
Pengemarked o.a.	0,4%	20,8%
Eiendom	20,0%	23,1%

Konsern

Tilskuddsplaner	2009	2008
Netto kostnad tilskuddsbaserte pensjonsordninger	15 163	12 789

	2009			2008		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsytelser						
Balanseført forpliktelse er fastsatt som følger						
Nåverdi av opptjente pensjonsforpliktelser	368 755	114 636	483 391	385 956	125 317	511 273
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-296 559	0	-296 559	-291 906	0	-291 906
Arbeidsgiveravgift	10 180	16 069	26 249	13 537	17 670	31 207
Ikke resultatført estimatavvik	-95 761	-14 002	-109 763	-88 861	-40 204	-129 065
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	-13 385	116 703	103 318	18 726	102 783	121 509
Endring i pensjonsforpliktelser i løpet av året						
Pensjonsforpliktelser 01.01.	385 956	125 317	511 273	337 825	106 841	444 666
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	17 173	11 170	28 343	13 090	9 132	22 222
Rentekostnad	14 269	4 763	19 032	14 912	4 554	19 466
Resultatførte planendringer	0	1 830	1 830	-339	-11 480	-11 819
Estimatavvik tap/(gevinster)	-36 011	-21 763	-57 774	32 423	22 818	55 241
Pensjonsutbetalinger	-12 632	-6 684	-19 316	-11 955	-6 548	-18 503
Pensjonsforpliktelser 31.12.	368 755	114 633	483 388	385 956	125 317	511 273
Endring i virkelig verdi pensjonsmidler i løpet av året						
Pensjonsmidler 01.01.	291 906	0	291 906	290 776	0	290 776
Forventet avkastning på pensjonsmidler	17 052	0	17 052	15 503	0	15 503
Estimatavvik gevinster/(tap)	-48 164	0	-48 164	-11 472	0	-11 472
Innbetalt pensjonspremie	51 255	0	51 255	11 709	0	11 709
Tilbakeføring av premiefond	-2 859	0	-2 859	-1 884	0	-1 884
Utbetalte pensjoner	-12 632	0	-12 632	-12 726	0	-12 726
Pensjonsmidler 31.12.	296 558	0	296 558	291 906	0	291 906
Den samlede kostnaden innregnet i resultatet						
Kostnad ved årets pensjonsopptjening	20 434	11 170	31 604	0	9 132	9 132
Rentekostnad	14 269	4 763	19 032	14 912	4 554	19 466
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-17 074	0	-17 074	0	0	0
Resultatført planendring	0	2 088	2 088	-141	-13 099	-13 240
Resultatførte estimatavvik	5 968	2 689	8 657	2 522	6 877	9 399
Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnaden	2 025	2 247	4 272	1 762	1 931	3 693
Sum inkludert i lønnskostnader	25 622	22 957	48 579	19 055	9 395	28 450

Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn:	2009	2008
Diskonteringsrente	4,50%	3,80%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,70%	5,80%
Årlig lønnsvekst	4,25%	3,75%
Årlig regulering av folketrygdens grunnbeløp	4,25%	3,75%
Årlig regulering av pensjoner	1,40%	1,50%
Uttakstilbøyelighet avtalefestet pensjon	Trappemodell	Trappemodell
Sannsynlig avgang (over/under 40 år)	0-8%	2,0% / 5,0%
Dødlighetstabell	K2005/KU	K2005/KU
Arbeidsgiveravgift	14,10%	14,10%

Avkastning og sammensetning pensjonsmidler:	30.09.09	30.09.08
Faktisk avkastning	5,5%	-2,4%
Sammensetning av pensjonsmidler:		
Obligasjoner	69,7%	54,0%
Aksjer	9,9%	21,0%
Pengemarked o.a.	0,4%	5,0%
Eiendom	20,0%	20,0%

Forventet premieinnbetaling		2010
Tide ASA		
Ytelsesbaserte ordninger		1 451
AFP		665
Sum		2 116
Tide konsern		
Ytelsesbaserte ordninger		25 717
AFP		14 703
Sum		40 420

Netto pensjonsforpliktelse siste 5 år	2009	2008	2007	2006	2005
Tide ASA					
Nåverdi av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	35 756	109 644	111 420	127 005	18 911
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	16 986	74 927	76 340	72 924	9 383
Underskudd / (overskudd)	18 770	34 717	35 080	54 081	9 528
Tide konsern					
Nåverdi av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	483 388	511 273	444 666	406 840	184 695
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	296 558	291 906	290 776	245 861	120 276
Underskudd / (overskudd)	186 830	219 367	153 890	160 979	64 419

NOTE 18 Rentebærende gjeld og pantsettelsler

Gjeld sikret med pant	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Gjeld sikret med pant	0	0	1 952 750	1 444 342
Bokført verdi av pantsatte eiendeler				
Fordringer	0	0	131 693	188 020
Ferger og hurtigbåter	0	0	2 290 999	1 442 420
Kjøretøy og annet driftsløse	0	0	385 342	452 178
Eiendommer	0	0	0	2 571
Sum	0	0	2 808 034	2 085 189

Langsiktig gjeld	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Pantelån	0	0	1 952 750	1 444 342
Forpliktelsler fra finansielle leiekontrakter	0	0	7 796	10 447
Ikke rentebærende gjeld (depositum)	0	0	150	150
Sum langsiktig gjeld	0	0	1 960 696	1 454 939
Første års avdrag langsiktig gjeld 1)	0	0	352 044	333 150
Sum langsiktig gjeld ekskl. første års avdrag	0	0	1 608 652	1 121 789

1) For 2009 inneholder første års avdrag et lån på 148 MNOK som vil bli refinansiert i løpet av 2010.

Rente

Effektiv rentesats (vektet gjennomsnitt) utgjør 5,5% i 2009 mot 6,1% i 2008. Tide har inngått flere rentebytteavtaler for å redusere risiko knyttet til flytende rente, se note 21.

Finansielle lånebetingelser

Konsernet har et vilkår knyttet til lånebetingelser mot hovedbank om at netto rentebærende gjeld i forhold til EBITDA ikke skal overstige 4.

Datterselskapet Tide Buss Haugesund AS har krav om 20 % egenkapital.

Nedbetalingsplan	Pantelån		Finansielle leieavtaler	
	Tide ASA	Konsern	Tide ASA	Konsern
2010	0	352 044	0	2 585
2011	0	198 801	0	2 660
2012	0	198 801	0	2 503
2013	0	173 701	0	48
2014	0	176 414	0	0
Sum år 2010 - 2014	0	1 099 761	0	7 796
Gjeld som forfaller senere enn 5 år	0	852 988	0	0
Sum rentebærende langsiktig gjeld	0	1 952 750	0	7 796

Rentebærende gjeld	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner/pantegjeld	0	0	1 600 706	1 111 192
Langsiktig gjeld knyttet til balanseførte leieavtaler	0	0	7 796	10 447
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	90 000
Første års avdrag langsiktig gjeld ekskl. renter	0	0	352 044	333 150
Brutto rentebærende gjeld	0	0	1 960 546	1 544 789
Rentebærende eiendeler	470 970	28 499	491 606	101 573
Konsernintern rentebærende mellomværende	137 017	434 893	0	0
Netto rentebærende gjeld/(eiendeler)	-607 987	-463 392	1 468 940	1 443 216

Trekkrettigheter

Ubenyttede trekkrettighet i konsernet var på 160 MNOK pr. 31.12.09 mot 120 MNOK pr. 31.12.08.

Finansielle leieavtaler - konsern

Finansielle leieavtaler er benyttet ved anskaffelse av busser. Leieavtalene gjelder vanligvis for ni år, med mulighet til å fornye avtalene når de går ut. Leieavtalene inneholder ikke restriksjoner på selskapets utbytte- eller finansieringsmuligheter.

Oversikt over fremtidig minimumsleie	Nominell verdi		Nåverdi (10% rente)	
	2009	2008	2009	2008
Forfall innen 1 år	2 585	2 691	2 350	2 446
Forfall mellom 1 og 5 år	5 211	7 756	4 112	5 847
Forfall senere enn 5 år	0	0	0	0
Fremtidig minimumsleie	7 796	10 447	6 462	8 293
Fremtidig finanskostnad	444	536	444	536

NOTE 19 Skattekostnad og utsatt skatt

Endring i balanseført utsatt skatt	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Balanseført verdi 01.01.	-10 800	-12 048	115 630	127 372
Resultatført utsatt skatt i perioden	-5 464	1 248	21 064	4 178
Avgang virksomhet	0	0	-23 636	0
Utsatt skatt ført direkte mot egenkapitalen	4 612	0	2 525	-15 920
Balanseført verdi 31.12.	-11 652	-10 800	115 583	115 630

Endring i utsatt skatt	Tide ASA							
	Driftsmidler	Goodwill	Pensjoner	Konsern- bidrag	Gevinst- og tapskonto	Underskudd til fremføring	Annet	Sum
Utsatt skatt 31.12.2007	-4 488	-830	-7 275	-3 535	8 613	-4 389	-144	-12 048
Resultatført i perioden	1 146	165	1 297	3 535	4 898	-9 657	-136	1 248
Utsatt skatt 31.12.2008	-3 342	-665	-5 978	0	13 511	-14 046	-280	-10 800
Resultatført i perioden	632	133	423	0	-2 702	-2 391	-1 559	-5 464
Belastet egenkapitalen	0	0	0	-988	0	5 600	0	4 612
Utsatt skatt 31.12.2009	-2 710	-532	-5 555	-988	10 809	-10 837	-1 839	-11 652

Endring i utsatt skatt	Konsern								
	Driftsmidler	Goodwill	Pensjoner	Gevinst- og tapskonto	Derivater	Immaterielle eiendeler	Underskudd til fremføring	Annet	Sum
Utsatt skatt 31.12.2007	147 378	-372	-30 476	20 971	6 965	5 888	-26 176	3 194	127 372
Resultatført i perioden	16 279	270	-2 078	8 979	0	-1 023	-20 846	2 598	4 178
Belastet egenkapitalen	-1 123	0	0	0	-20 642	5 042	0	803	-15 920
Utsatt skatt 31.12.2008	162 534	-102	-32 554	29 950	-13 677	9 907	-47 022	6 595	115 630
Resultatført i perioden	28 288	216	3 720	-5 916	6 830	-1 324	-7 627	-3 124	21 064
Avgang virksomhet	-21 038	0	0	-3 776	0	0	0	1 178	-23 636
Belastet egenkapitalen	0	0	0	0	2 525	0	0	0	2 525
Utsatt skatt 31.12.2009	169 785	114	-28 834	20 258	-4 322	8 583	-54 649	4 649	115 583

	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Betalbar skatt	0	0	1 510	983
Endring utsatt skatt	-5 464	1 248	21 064	4 178
For mye/lite avsatt skatt tidligere år	0	0	0	-415
Sum skattekostnad	-5 464	1 248	22 574	4 746
Betalbar skatt av skattepliktig inntekt	0	0	1 510	983
Sum betalbar skatt i balansen	0	0	1 510	983
Avstemming av nominell mot faktisk skattekostnad	2009	2008	2009	2008
Resultat før skatt	108 654	6 590	230 660	18 200
Forventet skattekostnad (28%)	30 423	1 845	64 585	5 096
Skatteeffekt av følgende poster:				
Permanente forskjeller	-35 887	-597	-42 010	-350
Skattekostnad	-5 464	1 248	22 574	4 746

NOTE 20 Garanti- og kausjonsansvar

	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Strømbil Finans, husleiegaranti	2 500	2 500	2 500	2 500
Selvskyldnerkausjon (konsern selskaper)	578 971	253 504	634 836	253 504
Skattetrekk kemnere	2 300	2 300	69 000	54 250
Statens vegvesen	0	0	116 071	74 872
Garanti til Fyn Bus Danmark MDKK 27,1	0	0	30 271	18 253
Garanti til Sydtrafik Danmark MDKK 19,5	0	0	21 782	0
Garanti til Færdselsstyrelsen Danmark MDKK 9,8	0	0	10 947	0
Møre og Romsdal Fylkeskommune	0	0	8 641	234
Hordaland Fylkeskommune	0	0	66 461	64 958
Rogaland Fylkeskommune	0	0	43 714	30 361
Reisegarantifondet	0	0	500	6 248
Sum	583 771	258 304	1 004 723	505 180

Tide ASA er solidarisk ansvarlig selvskyldnerkausjonist sammen med datterselskaper for konsernkontoen overfor Nordea.

NOTE 21 Finansielle instrumenter og risikostyring**Formål og art**

Tide benytter finansielle instrumenter til flere formål, herunder å fremskaffe kapital til investeringer i konsernets virksomhet. Konsernet står foran kapitalintensive investeringer i forbindelse med anbudsutsettelse i kollektivnæringen (buss og sjø) de kommende årene. Anvendelse av finansielle instrumenter vurderes fortløpende av konsernledelsen. Foruten fremmedkapital og konserninterne lån, benyttes egenkapital ved finansiering av investeringer.

Virkelig verdi av konsernets finansielle instrumenter

Balansført verdi av selskapets finansielle instrumenter er i all hovedsak til virkelig verdi. Virkelig verdi av finansielle eiendeler klassifisert som "tilgjengelig for salg" er fastsatt som siste kjente omsetningsverdi på balansedagen. Virkelig verdi av rentebytteavtaler er estimert til nåverdien av fremtidige kontantstrømmer, beregnet ved bruk av swaprenten på balansedagen. Se under for ytterligere informasjon. Balansført verdi av kontanter og kontantekvivalenter er tilnærmet lik virkelig verdi tatt hensyn til instrumentenes korte forfallstid. Tilsvarende er tilfelle for virkelig verdi av kortsiktige fordringer og gjeld. Den virkelige verdien på disse avtalene innhentes fra selskapets bankforbindelse. For rentebærende langsiktige fordringer, er virkelig verdi vurdert til fordringens bokførte verdi.

Finansielle instrumenter etter kategori

Konsern 2009					
Eiendeler	Utlån og fordringer	Derivater for sikringsformål	Tilgjengelig for salg	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	0	0	24 946	0	24 946
Derivater	0	24 393	0	0	24 393
Kundefordringer og andre fordringer	273 293	0	0	0	273 293
Kontanter og kontantekvivalenter	491 606	0	0	0	491 606
Sum	764 899	24 393	24 946	0	814 238
Forpliktelser					
Lån (ekskl. leasing)	0	0	0	1 952 750	1 952 750
Finansiell leasing	0	0	0	7 796	7 796
Derivater	0	40 847	0	0	40 847
Leverandørgjeld og annen gjeld	0	0	0	161 216	161 216
Sum	0	40 847	0	2 121 762	2 162 609

Konsern 2008					
Eiendeler	Utlån og fordringer	Derivater for sikringsformål	Tilgjengelig for salg	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	0	0	18 508	0	18 508
Derivater	0	0	0	0	0
Kundefordringer og andre fordringer	409 708	0	0	0	409 708
Kontanter og kontantekvivalenter	101 573	0	0	0	101 573
Sum	511 281	0	18 508	0	529 789
Forpliktelser					
Lån (ekskl. leasing)	0	0	0	1 534 342	1 534 342
Finansiell leasing	0	0	0	10 447	10 447
Derivater	0	49 864	0	0	49 864
Leverandørgjeld og annen gjeld	0	0	0	167 982	167 982
Sum	0	49 864	0	1 712 771	1 762 635

Konsern 2009		Nivå			
Eiendeler		1	2	3	Sum
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		0	24 946	0	24 946
Derivater (valutaavtale)		0	24 393	0	24 393
Sum		0	49 339	0	49 339
Forpliktelser					
Derivater (olje- og renteavtale)		0	40 847	0	40 847
Sum		0	40 847	0	40 847

Nivåinndeling for måling av virkelig verdi er som følger:

Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.

Nivå 2: Verdssettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte eller indirekte utledet fra en notert pris.

Nivå 3: Verdssettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder.

Finansielle risikofaktorer

Tide blir gjennom sine aktiviteter eksponert mot ulike typer finansiell risiko: Markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Tides overordnede plan for styring av finansiell risiko fokuserer på å redusere risikoen knyttet til finansielle transaksjoner og poster.

Risikostyringen i Tide ivaretas av en sentral funksjon i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret i Tide ASA. Funksjonen identifiserer, måler, vurderer sikring og rapporterer finansielle risiko til datterselskapene i Tide.

Markedsrisiko

a) Valutarisiko

Tide eksponeres for valutarisiko knyttet til det danske datterselskapet Tide Bus Danmark A/S som er et heleid datterselskap av Tide Buss AS. Risikoen er knyttet til omregning fra DKK til NOK, samt et svært begrenset antall transaksjoner, beløpsmessig av uvesentlig karakter.

Dersom NOK i forhold til DKK var 10% sterkere/svakere pr. 31. desember 2009 og alle andre variabler var konstante, ville dette føre til et høyere/lavere resultat før skatt på NOK 35.000 ved omregning fra DKK til NOK.

Utover dette, har Tide ingen løpende transaksjoner i utenlandsk valuta. Selskapet har imidlertid investert i tre gassferger som er gjort opp i euro i 2009 og regnet om til NOK til dagskurs på transaksjonsdato.

Andel av fastrentelån til bokført verdi pr. 31.12.:

	Balansført verdi	
	2009	2008
Instrumenter med fast rente		
Finansiell gjeld	950 804	909 935
Instrumenter med variabel rente		
Finansiell gjeld	1 001 946	534 407
Finansiell leasing	7 796	10 447
Finansielle eiendeler	491 606	101 573
Sum finansielle instrumenter etter renteprofil	1 468 940	1 353 216

Den faste renten i konsernets avtaler varierer mellom 4,1% og 5,4%. Alle rentebytteavtalene har løpende oppgjør av renter på samme dato som underliggende lån (sikringsobjekt). Oppgjørene skjer dels kvartalsvis og dels halvårlig.

En endring av renten med 100 basispunkter (bp) på balansedagen ville ha økt (redusert) egenkapitalen og resultat før skatt med beløpene som vist under. Analysen forutsetter at øvrige variabler holdes konstante. Analysen er utført på samme grunnlag for begge år.

Sensitivitetsanalyse av kontantstrøm for instrumenter med variabel rente (forpliktelser):

Sensitivitetsanalyse av kontantstrøm for instrumenter med variabel rente	Resultat		Egenkapital	
	100 bp økning	100 bp reduksjon	100 bp økning	100 bp reduksjon
2009				
Instrumenter med variabel rente	-9 230	9 230	-6 645	6 645
Kontantstrømsensitivitet (netto)	-9 230	9 230	-6 645	6 645
2008				
Instrumenter med variabel rente	-6 400	6 400	-4 608	4 608
Kontantstrømsensitivitet (netto)	-6 400	6 400	-4 608	4 608

Kreditrisiko

Tides eksponering for kreditrisiko er knyttet til kundefordringer samt transaksjoner i forbindelse med billettsalg. Kreditrisiko knyttet til billettsalg er minimal, siden oppgjør i all hovedsak er kontant.

Kreditrisikoen for kundefordringene er også lav, siden motpart i det vesentlige er offentlige kunder. Maksimal risikoeksponering er balanseført verdi av de finansielle eiendelene i balansen.

Eksposering for kreditrisiko:

Balanseført verdi av kundefordringer fordelt etter geografisk region og kundetype:

Geografisk region	Konsern	
	2009	2008
Innenlandske kunder	101 318	143 949
Utenlandske kunder	4 631	1 206
Sum kundefordringer	105 949	145 155

Kundetype	Konsern	
	2009	2008
Kommuner, fylker og stat	82 187	110 384
Andre	23 762	34 771
Sum kundefordringer	105 949	145 155

Aldersfordeling av kundefordringer pr. 31.12 (konsern):

	2009			2008		
	Brutto	Verdifall	Netto	Brutto	Verdifall	Netto
Ikke forfalt	56 857	0	56 857	31 677	0	31 677
Forfalt 0 - 30 dager	34 952	0	34 952	92 749	0	92 749
Forfalt 31 - 60 dager	10 989	0	10 989	17 557	0	17 557
Forfalt mer enn 61 dager	7 308	4 156	3 151	5 564	2 392	3 172
Sum kundefordringer	110 105	4 156	105 949	147 547	2 392	145 155

Omfang av innregnet tap ved verdifall, jfr. note 13.

Likviditetsrisiko

Kontantstrømmene følges opp av selskapenes økonomiavdelinger og en sentral funksjon i Tide ASA. Tide har etablert en konsernkontoordning hvor samtlige selskaper i konsernet deltar i. Nettobeholdning i konsernkontoordningen, positiv/negativ, blir bokført som

kortsiktig fordring/gjeld i selskapsregnskapene. Det blir løpende gjennomført vurderinger av kontanter og kontantekvivalenter til å møte driftsrelaterte forpliktelser og lånebehov i forbindelse med investeringer. Selskapet har oppfylt sine forpliktelser ved forfall i 2009.

Profil forfall finansielle forpliktelser inklusiv rentebetalinger:

Finansielle forpliktelser	2009				
	0 - 6 mnd.	6 - 12 mnd.	År 2-3	År 4-5	Mer enn 5 år
Pantelån	266 230	153 330	504 147	428 298	909 436
Finansielle leieavtaler	1 293	1 293	5 163	48	0
Derivativforpliktelser (rentebytteavtaler)	3 291	3 291	10 119	7 524	6 444
Leverandørgjeld og annen gjeld	556 903	0	0	0	0
Kassekreditt	0	0	0	0	0
Sum	827 716	157 913	519 429	435 870	915 880

Finansielle forpliktelser	2008				
	0 - 6 mnd.	6 - 12 mnd.	År 2-3	År 4-5	Mer enn 5 år
Pantelån	150 006	256 099	441 549	336 253	524 961
Finansielle leieavtaler	1 346	1 346	5 245	2 510	0
Derivativforpliktelser (rentebytteavtaler)	4 651	4 651	14 302	10 634	9 107
Leverandørgjeld og annen gjeld	541 585	0	0	0	0
Kassekreditt	90 000	0	0	0	0
Sum	787 588	262 096	461 096	349 397	534 068

NOTE 22 Nærstående parter

Aksjonærer

Stavangerske Dampskibsselskab AS (DSD) er største aksjonær i Tide ASA med en eierandel på 76,5%.

Konsernselskaper

Konsernselskapene kjøper tjenester av Tide ASA innen administrasjon, økonomi, finans og IT. Administrasjonen er samlet i Møllendalsveien 1a, og konsernselskapene dekker sin del av kostnadene knyttet til leie av lokaler.

Ledende ansatte

Opplysninger vedrørende ledende ansatte inkluderer tilsvarende forhold for de ledende ansattes personlige og juridiske nærstående. Se også note 4 for ytterligere informasjon.

Transaksjoner med nærstående parter:

	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Salg av varer og tjenester				
Konsernselskaper	57 666	75 273	0	0
Tilknyttede selskaper (TS)	0	0	0	0
Hovedaksjonær - Det Stavangerske Dampskibsselskap AS	0	0	0	0
Ledende ansatte	0	0	0	0
Sum salg varer og tjenester	57 666	75 273	0	0
Kjøp av varer og tjenester				
Konsernselskaper	0	0	0	0
Tilknyttede selskaper (TS)	0	0	0	0
Hovedaksjonær - Det Stavangerske Dampskibsselskap AS	3	0	531	0
Ledende ansatte	0	0	0	0
Sum kjøp av varer og tjenester	3	0	531	0

Varer og tjenester selges og kjøpes til priser som ville vært benyttet overfor eksternt tredjepart.

Fordringer/gjeld nærstående parter:

	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Fordringer på nærstående parter:				
Konsernselskaper	141 882	442 798	0	0
Tilknyttede selskaper (TS)	0	0	0	0
Hovedaksjonær - Det Stavangerske Dampskibsselskap AS	0	0	0	0
Ledende ansatte	0	0	0	129
Sum fordringer på nærstående parter	141 882	442 798	0	129
Gjeld til nærstående parter:				
Konsernselskaper	1 100	2 012	0	0
Tilknyttede selskaper (TS)	0	0	0	0
Hovedaksjonær - Det Stavangerske Dampskibsselskap AS	0	0	0	0
Ledende ansatte	0	0	0	0
Sum gjeld til nærstående parter	1 100	2 012	0	0

Fordringer på nærstående parter kommer hovedsakelig fra salg av tjenester, og forfaller til betaling på ordinære betingelser. Fordringene er usikrede og ikke rentebærende.

Lån til nærstående parter:

Tide ASA	Konsernselskaper		Hovedaksjonær og TS		Ledende ansatte		Sum	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Balanseført verdi 01.01.	434 893	279 554	0	0	0	0	434 893	279 554
Lån gitt i løpet av året	0	155 339	0	0	0	0	0	155 339
Lån tilbakebetalt i løpet av året	297 876	0	0	0	0	0	297 876	0
Balanseført verdi 31.12.	137 017	434 893	0	0	0	0	137 017	434 893

Konsern	Konsernselskaper		Hovedaksjonær og TS		Ledende ansatte		Sum	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Balanseført verdi 01.01.	0	0	0	0	129	350	129	350
Lån gitt i løpet av året	0	0	0	0	0	0	0	0
Lån tilbakebetalt i løpet av året	0	0	0	0	-129	-221	-129	-221
Balanseført verdi 31.12.	0	0	0	0	0	129	0	129

Godtgjørelse til ledende ansatte for øvrig, se note 4.

NOTE 23 Segmentinformasjon**Virkomshetsområder/segmenter**

Kjernevirksomheten til Tide konsernet er persontransport av passasjerer med ferger og hurtigbåter til sjøs og busser på land, for offentlige og private kunder. I tillegg driver Tide under varemerket Tide Reiser turbussvirksomhet, herunder ekspress rutedrift og bestillingskjøring, samt opplevelsesreiser.

Driften i konsernet innebærer bemanning, teknisk drift og operasjon av transportmidlene. Driften ivaretar også innkjøp av reservedeler og forsyninger. Anskaffelse av nye busser, ferger og hurtigbåter behandles som egne anskaffelsesprosjekter.

Tide-konsernet rapporterer følgende virksomhetsområder:

Tide Sjø:

- Drift av ferjesamband i Hordaland, Rogaland, Vest Agder, Trøndelag og Møre og Romsdal.
- Drift av hurtigbåtsamband på Møre, i Hordaland og Rogaland, samt i Oslofjorden.
- Drift av passasjerfergesamband i Oslofjorden.

Tide Buss:

- Drift av rutebussvirksomhet i Hordaland, Rogaland og i Danmark
- Drift av ekspressbussvirksomhet og andre reiselivsaktiviteter.

Tide Verksted:

- Driver reparasjon og vedlikehold primært på Tides egne kjøretøy. Noe eksternt salg.

Øvrig virksomhet består av selskaper og aktiviteter som hver for seg ikke er betydelige nok til å bli rapportert som egne segment. De er rapportert under andre avdelinger og består i hovedsak av konsernadministrasjon. Konsernheter og fellesfunksjoner omfatter eiendomsvirksomhet, konsernregnskap, finans og IT.

"Armlengdes avstand" er lagt til grunn for prising av interne varer og tjenester. Segmentresultat, eiendeler og forpliktelser inkluderer poster som relaterer seg direkte til segmentene. Dette inkluderer også inntekter og kostnader til konsernadministrasjon. Segmentinformasjonen er rapportert i samsvar med konsernets regnskapsprinsipper. Gevinster og tap fra konserninterne overføringer, konsernbidrag og utbytte er ikke inkludert i resultatene fra segmentene. Elimineringer i balansen omfatter i hovedsak interne fordringer og gjeld.

Konsesjonsbelagte tjenester

Deler av den virksomheten som konsernet utfører er underlagt konsesjon. Dette gjelder rute- og ekspressbussvirksomheten og

ferje- og hurtigbåtvirksomheten. Prisene på tjenestene blir endret etter årlige forhandlinger med stat og fylkeskommune. Grunnlaget for endringer er basert på trafikk- og kostnadsutvikling. Konsesjonene innebærer ingen rett eller plikt til å benytte bestemte eiendeler eller til å levere fra seg bestemte eiendeler ved avslutning av konsesjonsperioden.

Rute- og ekspressbussvirksomhet

Tide Buss drifter i dag totalt 18 anbuds kontrakter i tillegg til løpende kvalitetskontrakter. I tillegg driver forretningsområdet turbussvirksomhet, herunder ekspress rutedrift og bestillingskjøring, samt opplevelsesreiser. Selskapet har 1 295 rute- og turbusser. Det er vunnet kontrakter til en totalverdi på ca. NOK 2,2 milliarder i 2009.

Tide Buss kvalitetsavtaler med Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune løp ut 31.12.07. Avklaring av avtaleforholdet ble gjort særskilt for året 2008 og 2009, og forhandlinger om ny avtale med Hordaland fylkeskommune for 2010 og 2011 pågår. Avtalen med fylket vil ha i seg en nedtrapping i forhold til at anbud gradvis vil bli innført i Hordaland. Denne situasjonen innebærer at selskapet blir konkurranseutsatt og har risiko i kommende avtaleperiode både med hensyn til inntekter og kostnader.

Tide Buss har anbuds kontrakter med Skyss, innkjøpsenheten i Hordaland fylkeskommune, på rutekjøring i Austevoll og i Hardanger/Voss. I løpet av 2008 tapte selskapet anbudskonkurransen i Nordhordland, noe som førte til at selskapet avviklet bussdriften der 16.08.09. Tide Buss vant rutepakke Bergen Sør i mai 2009, og starter opp den rutepakken sommeren 2010.

Tide Buss vil i 2010 arbeide videre med å regne på anbud også utenfor Norge. Tide Bus Danmark A/S er til stede i det danske bussmarkedet, og det regnes jevnlig på utlyste anbud i Danmark. Dette er i tråd med selskapets strategi. Tide Buss vant 13 anbuds kontrakter i Danmark i 2009.

Ferje- og hurtigbåtvirksomhet

Sjø drifter 13 anbuds kontrakter i tillegg til løpende tilskuddskontrakter. Selskapet har 81 ferger og hurtigbåter, hvorav en hurtigbåt og en ferge er under bygging. Det er vunnet kontrakter til en totalverdi på ca. NOK 2,5 milliarder i 2009.

Konsesjonsperioden for ferjevirkomsheten går frem til 2012. For tjenester underlagt konsesjon knyttet til fergesamband er det satt i gang en vesentlig konkurranseutsettelse og innen utgangen av 2010 vil alle fergesamband være lagt ut på anbud. Aktørene vil da få åremålskontrakter fra 5 til 15 år, og ved noen tilfeller vil aktørene få opsjon på ytterligere 2 år.

Selskapet har vunnet tre nye anbuds kontrakter i 2009. Det gjelder hurtigbåtkontrakten i Rogaland mellom Stavanger – Byøyene/Usken – Hommersåk med oppstart 1. januar 2010. I tillegg har selskapet vunnet to fergekontrakter i Hordaland. En kontrakt i Sunnhordland og en i Nordhordland, begge med oppstart i 2011.

Segment	Sjø		Buss		Verksted	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Totale segmentinntekter	1 581 671	1 484 402	1 934 635	1 762 390	0	0
Inntekter mellom segmenter	0	0	0	0	156 726	377 544
Segmentinntekter	1 581 671	1 484 402	1 934 635	1 762 390	156 726	377 544
Netto salgsgvinst	6 738	23 138	6 763	1 635	81	375
Segmentkostnader	1 492 951	1 415 356	1 854 449	1 737 964	147 338	378 654
Segmentresultat	95 458	92 184	86 949	26 061	9 469	-736
Inntekt fra TS	0	0	0	0	0	0
Netto finans	-54 461	-77 999	-20 107	-6 572	-498	-2 764
Skattekostnad	0	0	0	0	0	0
Resultat	40 997	14 185	66 842	19 489	8 971	-3 500
Avskrivinger varige driftsmidler	119 852	103 363	129 198	110 375	1 856	2 816
Avskrivinger immaterielle eiendeler	0	0	5 799	4 312	0	0
Nedskrivinger	20 000	0	4 048	25 500	252	0
Eiendeler	2 391 793	2 059 771	1 081 464	902 055	48 333	54 241
Gjeld	2 086 994	1 836 828	818 107	692 657	36 275	46 896
Investeringer	492 143	465 447	306 612	215 075	597	3 827

Segment	Andre avdelinger og eliminerings		Sum konsern	
	2009	2008	2009	2008
Totale segmentinntekter	-49 394	-26 188	3 466 912	3 220 604
Inntekter mellom segmenter	-156 726	-377 544	0	0
Segmentinntekter	-206 120	-403 732	3 466 912	3 220 604
Netto salgsgvinst	141 199	41 219	154 781	66 367
Segmentkostnader	-158 715	-335 233	3 336 023	3 196 741
Segmentresultat	93 794	-27 279	285 670	90 230
Inntekt fra TS	-596	222	-596	222
Netto finans	20 652	15 083	-54 414	-72 252
Skattekostnad	22 574	4 746	22 574	4 746
Resultat	91 276	-16 720	208 086	13 454
Avskrivinger varige driftsmidler	21 105	25 739	272 011	242 293
Avskrivinger immaterielle eiendeler	3 981	5 202	9 780	9 514
Nedskrivinger	0	0	24 300	25 500
Eiendeler	461 132	338 271	3 982 722	3 354 338
Gjeld	-164 030	-201 871	2 777 346	2 374 510
Investeringer	10 290	-160	809 642	684 189

NOTE 24 Operasjonelle leieavtaler**TIDE SOM LEIETAKER**

Årlige kostnader	Avtalens varighet	Utløpsdato	Tide ASA		Konsern	
			2009	2008	2009	2008
Kontorlokaler	10 år	2012 og 2015	10 974	7 910	10 974	7 910
Bussanlegg	Løpende	2012	14 446	0	14 446	0
Terminaler	5 år	2010 og 2012	0	0	2 729	2 381
Hurtigbåter	8 år	2014	0	0	29 712	29 445
Årlige kostnader brutto			25 420	7 910	57 861	39 736
Årlige leieinntekter fra fremleie			5 448	5 790	5 448	5 790
Årlige kostnader netto			19 972	2 120	52 413	33 946

Fremtidig minimumsleie knyttet til leieavtaler som ikke kan kanselleres forfaller som følger:

	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Innen 1 år	27 528	8 078	59 287	39 904
1 til 5 år	37 784	37 784	160 725	159 575
Etter 5 år	2 912	2 912	2 912	32 357
Sum	68 224	48 774	222 924	231 836

TIDE SOM UTLEIER**Fremleie av kontorlokaler**

Tide ASA fremleier deler av leiearealet i Møllendalsveien 1a i Bergen til tre eksterne leietakere. Leieavtalene løper ut henholdsvis 30.04.2010, 01.11.2011 og 31.10.2012.

Tide ASA fremleier deler av leiearealet i Nedre Holmegaten og Børehaugen i Stavanger til to eksterne leietakere. Leieavtalene løper ut 30.04.2014 og 01.07.12.

Årlig leieinntekt

	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Samlet minsteleie fra fremleieavtalene	5 448	5 790	5 448	5 790

Fremtidig minimumsleie knyttet til fremleieavtaler som ikke kan kanselleres forfaller som følger:	Tide ASA		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Innen 1 år	4 625	5 825	4 625	5 825
1 til 5 år	13 829	20 732	13 829	20 732
Etter 5 år	996	1 728	996	1 728
Sum	19 450	28 285	19 450	28 285

NOTE 25 Anleggsmidler holdt for salg

Tide ASA la høsten 2008 ut syv av eiendomsselskapene for salg. Fire av selskapene ble solgt 1. mars 2009. Netto salgssum var på 222 MNOK. Ytterligere et eiendomsselskap ble solgt for 27 MNOK i 2009, med overdragelse 1. mai samme år. Samlet gevinst i Tide ASA er på 126 MNOK.

De to gjenværende eiendomsselskapene er til salgs pr. 31.12.2009. Eiendommene er vurdert til det laveste av balanseført og virkelig verdi. Det er ikke funnet indikasjoner på verdifall.

NOTE 26 Vesentlige estimater og usikkerheter

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er det brukt finansielle forutsetninger som er vurdert til å være realistiske, samt regnskapsestimater etter beste skjønn. Estimatenes er foretatt av ledelsen under hensyn til den aktuelle usikkerheten knyttet til de underliggende forhold. Dette gjelder særlig for beregning av pensjonsforpliktelse (note 17), avskrivninger og nedskrivninger (note 7/8) og tapsavsetninger. Det vil kunne oppstå situasjoner eller endringer i markedsforhold som kan medføre endrede estimater, og dermed påvirke konsernets eiendeler, gjeld, egenkapital og resultat. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringen oppstår. Hvis endringene har effekt på fremtidige perioder, fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Tide har vurdert vesentlig usikkerhet knyttet til følgende poster:

Varige driftsmidler og virkelig verdi

En stor andel av inntektene i Tide er knyttet til langsiktige kontrakter (anbud) med betydelige investeringer i varige driftsmidler.

Pr 31.12.09 er det foretatt en vurdering av verdien av selskapets varige driftsmidler hvor det er indikasjon på verdifall (IAS 36). EBITDA for anbuds kontrakter, endring i arbeidskapital og antatt restverdi er tatt hensyn til i kontantstrømmen. Det er benyttet et veid avkastingskrav for total kapitalen før skatt på 9% i beregningen. Akkumulerte nedskrivninger på varige driftsmidler er 45,7 MNOK pr. 31.12.09, hvorav 20,2 MNOK er nedskrevet i 2009 og 25,5 i 2008.

Tide har kjørt sensitivitetsanalyser for varige driftsmidler hvor det er indikasjon på verdifall og hvor det er foretatt nedskrivninger. Forutsatt at alle andre faktorer er konstant, gir sensitivitetsanalysene følgende utfall pr. 31.12.09:

Endring i faktor	Varians nåverdi/ bokført verdi	Faktisk akkumulert nedskrivning	Estimat akkumulert nedskrivning
Rente +1%	-14.9	45.7	60.6
Rente -1%	15.6	45.7	30.1
EBITDA, + 30 MNOK	24.2	45.7	21.5
EBITDA, - 30 MNOK	-24.5	45.7	70.2

Pensjonsforpliktelser

Netto pensjonsforpliktelser er fastsatt etter aktuarberegninger som bygger på forutsetninger blant annet knyttet til diskonteringsrente, fremtidig lønnsvekst, pensjonsregulering, forventet avkastning på pensjonsmidler, samt demografiske forhold som uførhet og

dødelighet. Forutsetningene fastsettes basert på observerbare markedspriser og historisk utvikling i konsernet og samfunnet for øvrig. Endringer i forutsetninger vil kunne ha betydelige effekter på den beregnede pensjonsforpliktelse og pensjonskostnad.

NOTE 27 Hendelser etter balansedagen

Pensjon

Gjeldende AFP - ordning er vedtatt endret i 2010. Tide er i full gang med å vurdere den regnskapsmessige effekten dette vil ha på konsernets tall. Den regnskapsmessige effekten for overgang

til ny AFP ordning vil bli tatt hensyn til i Tides børsrapport for 1. kvartal 2010.

PricewaterhouseCoopers AS
Postboks 3984 - Dreggen
NO-5835 Bergen
Telefon 02316
Telefaks 23 16 10 00

Til generalforsamlingen i Tide ASA

Revisjonsberetning for 2009

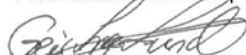
Vi har revidert årsregnskapet for Tide ASA for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på kr 114 118 000 for morselskapet og et overskudd på kr 208 086 000 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består begge av resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, oppstilling over endringer i egenkapitalen og noteopplysninger. International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet og kontantstrømmene og endringene i egenkapitalen i regnskapsåret i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med norsk lov og god bokføringsskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Bergen, 23. mars 2010
PricewaterhouseCoopers AS

Geir Inge Lunde
Statsautorisert revisor

Bedriftsforsamlingens uttalelse

Bedriftsforsamlingen har i møte 7. april 2010 gjennomgått årsregnskap og årsberetning for 2009 og anbefaler følgende:

- 1) Årsregnskap godkjennes
- 2) Årsberetning godkjennes
- 3) Årsresultatet disponeres slik styret har foreslått
- 4) Revisjonsberetningen tas til etterretning
- 5) Det utbetales NOK 3,- i utbytte pr. aksje. ("Ex-date" er 29. april, "record date" er 4. mai og utbetalingsdato er 11. mai 2010).

Atle Johnsen
Bedriftsforsamlingens leder

Eierstyring og selskapsledelse

REDEGJØRELSE

Styret i Tide ASA (Tide) ser det som viktig å opprettholde et ryddig og ansvarlig forhold mellom selskapets eiere, styrende organer og ledelse. Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av oktober 2009 benyttes for å påse god eierstyring og selskapsledelse i Tide.

TIDES VERDIER ER

- Respekt og likeverd
Våre medarbeidere, kunder og samarbeidspartnere skal bli behandlet med likeverd og respekt.
- Åpenhet og ærlighet
Vi skal ha en åpen og ærlig dialog med våre medarbeidere, kunder og samfunnet.
- Positivitet og godt humør
Våre medarbeidere skal kjennetegnes ved at en er positiv og i godt humør.
- Ansvar og engasjement
Vi skal alle ta ansvar for å nå de målene vi har satt oss – fordi vi bryr oss.

Tides verdier uttrykker vår grunnholdning og forteller hvordan vi skal opptre og forholde oss til kollegaer, kunder, leverandører og samfunnet rundt oss. Dette verdigrunnlaget er formidlet til alle ansatte via personalhåndboken.

VIRKSOMHETEN

Tide har som vedtektsbestemt formål å drive kollektivtransport (buss og sjø), reiselivsvirksomhet og annen tilknyttet virksomhet. Rammebetingelser endres ved økende bruk av anbudsutsetninger innenfor kollektivtransport.

SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Styret anser en egenkapitalandel på ca. 30 % som forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i konsernet.

Tide skal gi en attraktiv avkastning og bidra til aksjonærenes verdier. Tide har som mål å ha en utbyttegrad på 30%.

Ved årsskiftet har styret fullmakt til å foreta kapitalforhøyelse. For fullmakt til å kjøpe egne aksjer, se "Aksjonærinformasjon."

LIKEBEHANDLING AV AKSJEIERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Tide har én aksjeklasse. Vedtektene, styret og ledelsen legger vekt på at alle aksjonærer skal likebehandles og ha samme mulighet for innflytelse. Alle aksjer har lik stemmerett.

Vesentlige aksjetransaksjoner mellom Tide og nærstående parter vil, dersom det er aktuelt, søkes gjort på bakgrunn av børskurs eller oppdaterte, uavhengige verdivurderinger av tredjepart. Tilsvarende gjelder for kjøp av egne aksjer. Det er ikke gjennomført slike aksjetransaksjoner siste regnskapsår. Transaksjoner med nærstående er nærmere redegjort for i note 22 i årsregnskapet.

Det er utarbeidet retningslinjer som sikrer at styremedlemmer og ledende ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av Tide.

FRI OMSETTELIGHET

Aksjer på Oslo Børs skal i prinsippet være fritt omsettelige. Det er derfor ikke vedtektsfestet noen form for omsetningsbegrensninger på Tide sine aksjer.

Aksjene er fritt omsettelige.

GENERALFORSAMLING

Selskapets øverste organ er generalforsamlingen. Innkallingen til generalforsamlingen gjøres tilgjengelig for aksjonærene på selskapets hjemmesider sammen med utfyllende saksdokumenter og forslag til vedtak senest 21 dager før dato for generalforsamling. Innkalling til den enkelte aksjonær gjøres primært pr. post senest to uker før generalforsamlingen avholdes og inneholder referanse til internettsiden der innkalling, saksdokumenter og relevante prosedyrer og rettigheter er tilgjengelig. Saksdokumentene er utførlige nok til at aksjeeierne kan ta

stilling til alle saker som skal behandles. Påmeldingsfrist settes så tett opp til generalforsamlingen som praktisk mulig og tidligst fem dager før generalforsamlingen. Det er tilrettelagt for å kunne benytte fullmakter, dersom aksjeeiere er forhindret fra å være tilstede når generalforsamlingen avholdes. Det foreligger ikke særskilt instruks for bruk av fullmektig ved generalforsamlingen. I stedet blir aksjonær informert om adgangen til å møte ved fullmektig i innkallingen til generalforsamlingen. I innkallingen legges det ved fullmaktsblankett og det gjøres oppmerksom på frist for forhåndsregistrering, samt at fullmakten kan innsendes elektronisk. Fullmakt kan fremlegges helt til generalforsamlingen åpner. Fremlagt fullmakt gir fullmektig adgang til å stemme som om vedkommende aksjonær var til stede.

Styret, valgkomité og revisor er til stede ved generalforsamlingen. Det er nedfelt i vedtektene at generalforsamlingen ledes av bedriftsforsamlingens leder eller nestleder. Generalforsamlingsprotokollen gjøres tilgjengelig hos selskapet.

I henhold til Tide ASAs vedtekter og norsk allmennaksjelov skal generalforsamlingen:

- Behandle revisors beretning og bedriftsforsamlingens uttalelse.
- Godkjenne selskapets årsregnskap og årsberetning, herunder utdeling av utbytte.
- Velge medlemmer til bedriftsforsamlingen.
- Fastsette godtgjørelse til bedriftsforsamlingens medlemmer, samt godkjenne godtgjørelse til revisor.
- Behandle andre saker som etter lov eller vedtekt hører under generalforsamlingen.

VALGKOMITÉ

Selskapet skal i følge vedtektenes § 7 ha en valgkomité på fire personer bestående av bedriftsforsamlingens leder og tre medlemmer valgt av generalforsamlingen. De ansatte har rett til å tiltre valgkomitéen med ett medlem ved valgkomitéens innstilling av leder og nestleder i bedriftsforsamlingen, og ved innstilling av leder og nestleder i styret. Bedriftsforsamlingens leder skal være

leder av valgkomitéen. Funksjonstiden i valgkomitéen er to år og medlemmene kan gjenvelges.

Valgkomitéen skal fremme forslag til aksjeeiervalgte medlemmer til bedriftsforsamlingen og innstille på godtgjørelse for bedriftsforsamlingens og styrets medlemmer. Valgkomitéen skal i størst mulig grad tilstrebe at dens forslag til aksjeeiervalgte medlemmer i bedriftsforsamlingen gjenspeiler aksjonærsammensetningen i selskapet.

Følgende medlemmer ble valgt inn i valgkomitéen 2009:

- Atle Johnsen, leder
- Nina Johannesen
- Ingolf Marifjæren
- Egil A. Svela

Det er generalforsamlingen som setter godtgjørelse til valgkomitéen.

BEDRIFTSFORSAMLING OG STYRE, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

Bedriftsforsamlingens og styrets sammensetning gjenspeiler i den grad det er mulig aksjonærsammensetningen i selskapet.

Selskapet har en bedriftsforsamling på 18 medlemmer. 12 medlemmer velges av generalforsamlingen for en periode på to år, mens seks medlemmer velges av og blant de ansatte. Bedriftsforsamlingen velger selv leder. Bedriftsforsamlingen holder møte når dette bestemmes av bedriftsforsamlingens leder, av styret eller når minst 1/6 av bedriftsforsamlingens medlemmer krever det.

Selskapet skal etter vedtektene ha et styre på mellom syv og ni medlemmer, hvorav inntil tre medlemmer velges av og blant de ansatte. Bedriftsforsamlingen velger styrets øvrige medlemmer, herunder styrets leder og nestleder. Representanter fra den daglige ledelsen er ikke medlem av styret. I tråd med allmennaksjeloven velges styremedlemmer for to år av gangen. For at styret skal kunne fungere som et kollegialt organ, er styret

satt sammen av personer med ulik kompetanse og erfaringsbakgrunn.

Styret består i dag av åtte medlemmer og har følgende sammensetning:

- Steinar Madsen – styreleder
- Roald Georg Bergsaker - nestleder
- Hilde Drønen
- Marit Engeseth^{*)}
- Knut Ravnå
- Roy Rimestad^{*)}
- Christine Rødsæther
- Frode Sælen^{*)}

^{*)}Valgt av og blant de ansatte.

STYRETS ARBEID

Styrets oppgaver:

Styret har det overordnede forvaltningsansvar for den virksomhet selskapet driver og fører tilsyn og kontroll med den daglige ledelse og selskapets virksomhet. Styret skal generelt ta avgjørelser i alle saker som er av uvanlig art eller stor betydning. Styrets hovedfokus skal være på strategi og forretningsutvikling, og styret skal være en aktiv pådriver overfor administrasjonen på dette området. Styret fastlegger selskapets overordnede mål og strategi. Strategiplanen revideres årlig og behandles normalt i første halvår i forkant av budsjettprosessen i konsernet. Styret skal fastsette selskapets budsjett for kommende år og retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

Styreinstruks:

I henhold til aksjelovgivningens bestemmelser har styret fastsatt en styreinstruks som gir nærmere regler og retningslinjer om styrets arbeid og saksbehandling.

Finansiell rapportering:

Styret mottar periodisk rapportering hvor selskapets økonomiske og finansielle status kommenteres.

Revisjonsutvalg:

Styret har nedsatt et eget revisjonsutvalg. Det har

tre medlemmer som er valgt blant og av styrets medlemmer. To av revisjonsutvalgets medlemmer er aksjonærvalgte styremedlemmer. Revisjonsutvalget har som hovedoppgave å overvåke konsernets internkontrollsystemer, påse at revisor er uavhengig og at regnskapet gjenspeiler konsernets resultat og stilling i samsvar med god regnskapsskikk. Utvalget har vurdert risiko- og økonomisk styring i sentrale deler av konsernets virksomhet.

Revisorutvalget består i dag av følgende medlemmer:

- Steinar Madsen, leder
- Knut Ravnå
- Frode Sælen

Styreleder:

Styreleder skal sikre at styret fungerer godt og at det oppfyller sine forpliktelser.

Styrets egevaluering:

Styret evaluerer årlig sin egen arbeidsform, sammensetning og kompetanse.

RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

Internkontrollen i Tide blir primært utført gjennom selskapets etablerte rapporterings- og kontrollrutiner for operasjonelle og finansielle risikofaktorer innenfor regnskap, drift og HMS. Selskapets viktigste risikoområder gjennomgås grundig i forbindelse med den årlige budsjettprosessen, mens sentrale nøkkeltall og -informasjon innenfor regnskap, drift og HMS rapporteres månedlig til styret og blir således gjenstand for kontinuerlig oppfølging gjennom året. Den månedlige rapporteringen gjøres på avdelingsnivå innenfor de juridiske enhetene i konsernet.

Tide har en egen prosedyre for varsling av kritikkverdige forhold. Rutinen inngår i selskapets personalthåndbok og skal bidra til at brudd på lovregler og Tides verdier, etiske retningslinjer og personalpolitiske regelverk blir kommunisert til riktig nivå i organisasjonen.

Revisjonsutvalget gjennomgår kvartalsvis finansiell rapportering for Tide konsernet og avgir innstilling til styret. Utvalget foretar en gjennomgang av skjønnsmessige vurderinger og estimater i tillegg til eventuelle endringer i regnskapspraksis.

Årsregnskapene for alle selskapene i Tide konsernet revideres av ekstern revisor.

GODTGJØRELSE TIL STYRET OG LEDENDE ANSATTE

Godtgjørelse til styret fastsettes av bedriftsforsamlingen etter innstilling fra valgkomiteen. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig.

Selskapet har ingen opsjonsordninger for styret eller ledende ansatte.

For godtgjørelse til styret, retningslinjer for og godtgjørelse til ledende ansatte i konsernet vises det til note 4 i årsregnskapet.

Selskapet har ikke funnet det nødvendig å utforme retningslinjer for om styremedlemmer, eller selskaper som de er tilknyttet, kan påta seg særskilte oppgaver for selskapet i tillegg til styrevervet.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Selskapets finansielle kalender er publisert på selskapets internettside og under kapittelet om aksjonærinformasjon i denne årsrapporten. Den finansielle kalenderen inneholder datoer for viktige hendelser som generalforsamling, publisering av delårsrapporter med mer.

Årsregnskaper og delårsrapporter blir lagt ut på selskapets hjemmesider så snart disse er ferdig utarbeidet og godkjent.

For øvrig publiserer selskapet børsinformasjon og andre pressemeldinger på selskapets internettside, www.tide.no, under fanen Om Tide – Finans/Investor. Et bærende prinsipp i selskapets publisering av offentlig informasjon er kravet til likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet, herunder at alle aktører vil få tilgang til den samme informasjonen samtidig.

SELSKAPSOVERTAKELSE

Styret vil ikke søke å hindre eller blokkere overtakelsestilbud av selskapets operasjoner eller aksjer hvis det ikke foreligger spesielle grunner for det. I en eventuell oppkjøpsituasjon vil likebehandling av aksjonærene være det bærende prinsippet for styrets opptreden.

REVISOR

Revisor presenterer årlig en revisjonsplan for revisjonsutvalget og ledelsen i de ulike konsernenhetene. Revisjonsplanen inneholder de planlagte hovedtrekk for gjennomføringen av det kommende års revisjonsarbeid, med vekt på risikovurderinger og – avklaringer med selskapets ledelse.

Revisor deltar under revisjonsutvalgets og styrets gjennomgang av årsregnskapet. Vesentlige forhold, endringer og eventuelle uenigheter gjennomgås av revisor i disse møtene. Revisor er også disponibel for bedriftsforsamlingen og tilstede ved generalforsamlingens gjennomgang av årsregnskapet.

Revisors vurdering av selskapets intern kontroll gjennomgås årlig med revisjonsutvalget, med særlig fokus på identifiserte svakheter og forbedringsforslag.

Minst ett av møtene mellom revisjonsutvalget og revisor gjennomføres uten at daglig leder eller andre fra administrasjonen er til stede.

Generalforsamlingen fastsetter godtgjørelse til revisor. For øvrig vises det til note 4, for ytterligere detaljer om siste års kostnadsførte godtgjørelse til revisor.

I forbindelse med gjennomgangen av årsregnskapet bekrefter revisor overfor styret at revisor oppfyller fastsatte uavhengighetskrav. I tillegg redegjør revisor for hvilke tjenester utenom revisjon som er levert selskapet. Gjennom året har revisjonsutvalget ansvaret for å godkjenne de tjenester revisor leverer og honorarer for disse.

